

Pub. 12 num. 21.
DISSERTATIO IVRIS PVBLICI ET FEVDALIS,

1704 100 3
**DE IVRE
POSTARVM
HEREDITARIO,**

**Hom Recht
Des
General-Grb-Post-Amtes,**

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. FRIDERICO WILHELMO,
REGNI PORVSSIAE PLVRIVMQVE EVROPAE
PROVINCIA RV M HEREDE,
PRAESIDE

DN. IOHANNE PETRO Ludwig,
I. V. D. POTENTISS. PORVSS. REGIS CONSILIARIO ET HISTORIOGRAPHO,
PROF. PVBL. ET IN DVC. MAGDEB. ARCHIVARIO,

Patrono ac Praeceptore aetatem colendo,
DISSERET IN PVBLICVM

IACOBVS CHRISTIANVS Schönbeck,
POTSDAMIENSIS MARCHICVS,
H. L. Q. S.
D. XIX. MENS. IAN. clō Iocē IV.

HALAE HERMVNDVRROR.
STANNO IOH. CHRIST. HENDELII, ACAD. TYPOGR.

POSTARUM

HERLDTARIO

OMNIBUS

REPUBLICA

CHURCH

§. I.

Enuit iam olim hanc consuetudinem Germania, ut *munera* potioris momenti non uolubili & uagae sorti exponeret &, quod huic familiae nunc obuenerat, id mox in aliam iterum, dubio & ancipiti deferret casu euentuque: sed *decora gentilitia* daret, quae in eadem do-

Soleenne est in S. R. I. iudicio iure hereditario deferri.

mo, sine ullo conversionis metu, florescerent & perennarent. Mireris id in gente, quae ab *hereditariis* regibus omni casu ac nullis non rerum, ac temporum periodis ita abhorruit, ut, quoties etiam in partes iuerat, in hoc tamen puncto unanimitate quadam conspiraret. Intellexerunt hoc ipsi quoque Caesares Germanici. Neque enim ullum eorum, si unicum *Henricum*, eius nominis VI. exceperis (a) in uniuersa rerum Germanicarum historia offendere

(a) De hoc enim IOANNES MONACHVS apud auctorem Chronici magni Belgici ita loquitur: imperator Henricus VI. uidens regnum Almanniae & imperium Romanum propter frequentes mutationes imperatorum multa mala perpeffum, priusquam nota principum in persona imperatoris possent conuenire, ordinauit; VT AMPLIUS ELECTIO NON FIERET; sed per solam SANGVINIS successionem imperium conferretur, ita ut

dere ac reperire licet, qui animum uel spe ulla uel confi-
 liis prodiderit iuris *hereditarii*, regali familiae inferendi.
 Ut adeo nostratibus omnino gloriari fas sit, electiis re-
 gnis ubique terrarum euerfis, solum fere Germanicum,
 post ingentia rerum, temporum, ac casuum interualla,
 etiam nunc integris ac nulla uetustate corruptis fulcris
 persistere.

Exemplis id
 docetur.

Vicariatuum.

Sabaudi &

Porussiae
 Regis.

der Reichs-
 Fendrich.

§. II. Nihil autem hoc obfuit institutis ueterum
 Germanorum, quin *munerum*, Caesari Imperioque prae-
 standorum dignitates ipsi perpetuas atque *hereditarias* ef-
 fe uelleat. Quod plurium generum exempla nobis o-
 stendunt, alia forte occasione e uetustis historiarum mo-
 numentis plenius eruenda (b). Per epitomen nunc iuis-
 se & pleraque indice tantum digito attigisse, nostro argu-
 mento sufficit. Sic, praeter ordinarios in Germanico im-
 perio VICARIOS, Saxonem & Palatinum, in *Italia* ean-
 dem provinciam habet dux *SABAVDIAE*, in *Arelatensi*
 autem regno princeps *ARAVSIONENSIS*, quam VICA-
 RIATVS dignitatem, cum Auriaco principatu ad poten-
 tissimum Porussiae regem, omni iure, deuolutam esse, ali-
 bi (c) iam scripsimus. De hereditario VEXILLIFERI
 munere

HEREDITARIE IMPERATOR FIERET. Idem fere GO-
 BELINVS PERSONA: Henricus VI. concordauit cum prin-
 cipibus regni, quod liberi post eum HEREDITARIO iure re-
 gnum obtinerent. Sed contradictum est a principibus Saxo-
 niae. Confirmat historiam codice MSCo Henricus MEIBO-
 MIVS in Apologia pro Ottone IV. p. 117.

(b) In dissertatione de OFFICIALIBVS IMPERII praeter illos,
 quos descripsit Wagenfeilius. Cuius opera inter munera prin-
 cipum electorum eorumque, qui his subofficiales sunt, subicit.

(c) Arausio adserta n. IX p. 9.

munere quondam inuicem contendere potuerunt *Saxoniae* elector & dux *Wurtembergicus*. *Supremi AVLAE* MAGISTRI (Ezr-Hofmeister des Reichs) honore *Lotharingiae* duces polluerunt, cum illi imperio adhuc clientelari obsequio essent addicti. Tutela *TYVICINVM SA-XONI* electori commendata. Patrocinium hominum *VAGABVNDORVM* (der Kesselflicker, Welschen, und anderer fahrender Handwerker und Heckenkrämer,) & *Palatino* & *Brandenburgico* electoribus commissum. *Suprema IVDAEORVM praefectura* adhaesit archiepiscopati *Moguntino*. *PISCATORES S. R. Imperii* se et iam nunc dicunt *Comites Wernigrodani*. *VENATORES Imperii* plures audiunt *Carinthiae, Pomeraniae, Misniae & Wurtembergici* principes. *ARCHITECTORVM Imperii* titulos *Oldenburgenses Comites* habuisse, reperio. *Dominis de Pless* cura remediorum contra *INCENDIA* urbium, ac pagorum delata esse, dicitur. *Thuringiae* Landgrauii *Spartam ADVOCATIAE* habuerunt in *S. R. VTRICVLARIIS* patroni a *Caesare* dati dynastiae *Rapolsteinenses*. *PORTARVM* custodiam in solennibus *Caesarum*, ac ordinum conuentibus etiam nunc nobilis *Werdendorum* familia praefecta est. Et plura forte sunt hereditaria imperii munera generis eiusdem, quae mihi nondum, in historiarum tractatione obuenerunt. Atque haec omnia non eum in finem adduco, ut honores infra dignitatem imperii cauillatoribus prostituam: sed ut morem firmem exemplis *hereditariorum* munerum in *Germaniae*.

§. III. Neque uero id sine ratione factum esse, arbitror a maioribus nostris: ut potius causae satis manifestae sint, quae hoc institutum illis commendasse uidentur.

A 3

Prin-

des Reichs-Ober-Hofmeister.

Trompeter und Kesselflicker Schutzherrn.

Juden-Richter

Fischherrn des Reichs. Reichs-lägermeister.

Reichs-Baumeister.

Reichs-Feuerherrn.

Reichs-Procuratoren, Sackpfeiffer-Patron. Reichs-Thürhüter.

Causae munerum hereditariorum.

a) ut ad ea filii
educi queant.

b) maiori cu-
ra ea admini-
strent.

c) praeclare
merentium
extet memo-
ria.

Applicatio di-
ctorum ad he-
reditaria mu-
nera POSTA-
RVM.

Quae longos
rerum vsus
uolunt.

Principio enim plurium munerum ea natura est, ut, non-
nisi *longo* rerum usu edocti, ea feliciter sustineant. Per-
opportune igitur fit, si parentes filios suos ad hanc spem
educant, & mox a primis pueritiae annis rerum gerenda-
rum notitia instruant, imo, quod maximum est, arcanorum
etiam reddant participes, ut per occultas uias iter diri-
gant, cum nouitii peregrinatores saepius in deuia defle-
ctant &, si bene agitur, nonnisi per longas & inutiles am-
bages pensum suum emeriantur. *Deinde* non eam fidem,
industriam, solertiamque probabit, qui munus, se mor-
tuo, in aliam familiam delatum iri credit, ut adeo factae se-
mentis messem hominibus peregrinis relinquere uidea-
tur. Contra autem ea boni cuiusuis parentis indoles est,
ut arbores serat, liberis profuturas. *Tandem* etiam ae-
quitas quodammodo uult, ut, qui praeclare de republi-
ca merentur, eorum memoria seculis etiam uenturis con-
seruetur, & in posteris quoque praemia extent, ingentia ad
idem faciendum apud illos, qui uiuunt, incitamento.

§. IV. Quodsi eodem nunc iudicio momentoque
postarum munera aestimentur, facile intelligetur, nullam
causam, ex haecenus enumeratis, de fore, quae *hereditaria*
iura principibus in hoc negotio non commendare uidea-
tur. Principio enim *suprema postarum praefectura* in ar-
duo ac difficili labore posita est, ut uirum requirat, uia-
rum, angiportuum, itinerum cum in propria, tum in uici-
nis & longe distitis regionibus uersatissimum, summam
egregium atque doctissimum peregrinatorem. In Ger-
mania nostra imprimis, ubi tot principes *postas* alunt &
quadam aemulatione sibi inuicem obrectant, ut adeo li-
terarum rerum ac hominum transuersiones facile in alia
itineria flectant atque eo migrant, ubi cursus uelocior &
expe-

expeditior est, & minoribus impensis conficitur. Secus in regionibus, ubi *postae* imperio unius parent. Hic enim omnis metus cessat, fore, ut lucrum, quod meae nunc ditiones e cursu publico capiunt, his alius praeripiat. Annonae praeterea curam habeat praefectus *postarum*. Sed neque hanc, nisi longo rerum usu acquirat, scilicet moribus ac industria incolarum, natura ac fecunditate regionum commerciisque cognitis, quarum rerum notitia plures sane annos uult, quam cui unius hominis aetas sufficere uideatur. Multum igitur refert, si una familia suos in hoc genere a primis incunabulis doctrina praesidiisque instruere ac communire possit, ut pueri negotiis adfuerint, quae uiri deinceps tractaturi sunt. Dum haec scribo, in mente obuersantur Wartenbergici Comites. Hos enim, cum nuper Berolini essem, *cursorius rubulis* accinctos, non sine animi quadam laetitia, conspexi, quamuis illi ex ephelis nondum excessissent. Ita enim haud dubie magno parenti uisum est: ut tenella filiolorum aetas, natura quasi duce, ad ea officia flecteretur, ad quae ipsa natalium forte, *argumento l. s. C. de fabricensibus* Potentissimus Porusorum rex eos destinauisset. Quod si uero *celerum* Praefecto omnia haec cognita etiam sint perspectaque: multa deinde *solertia industriaque* opus est, si haec in commoda & *incrementa* uertere uelit iuris *postarum*. Atque hoc est, quod hereditaria iterum munera suadere & commendare uidetur. Non enim sumptibus parcat; non operis; non fortunis ullis, ut prouinciae demandatae limites proferat, quam quis nouit familiae aut posteris suis perpetuo iure a principe relictum iri. Et, nisi prorsus fallor, quocumque demum in loco cursus publici prudenti institutione, expedita cura, legibus conformi

Exemplum ex
educatione
Comitum de
Wartenberg.

Maximam solertiam.

formi celeritate conficiuntur atque inde, propter literarum ac peregrinatorum frequentiam, principi ac subditis quaestum potius dant, quam ut ullo onere premant rempublicam: ibi certissimum fere est, rei *cursoriae* spartam praefecto commissam esse cum iure *hereditario*.

Iuris postarum una appellatio, significatio uero admodum diuersa.

§. V. Ante uero quam haec rite expendamus, dicendum est, eandem uocis *postarum* adpellationem diuersas significaciones habere, inuicem ante omnia bene distinguendas. Has enim cum omnes uere auctores inter se commiscuerint & confuderint saepius, fieri non potuit, ut de ipso deinceps iure *postarum* sibi constarent. Enarrabimus nos summatim hanc diuersitatem singulaque exemplis illustrabimus: ut pateat, de quonam genere nobis futura inprimis sit disputatio.

Principio notat facultatem, suis impensis postas instituendi, tantum suorumque causa.

§. VI. Principio quidem *ius postarum facultatem notat, equos ac ueredarios alendi suis solum impensis, sui etiam suorumque causa, non aliorum*. Duo hic aduerti merentur, quae huius generis postas ab aliis omnibus distinguunt. *Primum* est, ne, quod fit in l. 2. §. 7. C. de *curso publico*, ciuibus aut incolis alicujus ditionis *onus* impereur, equos eius generis alendi; sed pretia rerum, pro ut conuentum est, parata pecunia, *locarii* instar, ab institutore soluantur. *Alterum* ut *proprietarum* tantum rerum transuersiones sint. Ne incolis lucrum praeripiatur, quod hi alias ex hoc genere negotii sibi peregrinis aliis possunt polliceri. Haec fere instituta fuerunt *Perfarum*. *Cyrus* enim regalibus impensis, per certas itinerum periodos, equites aluit, quorum unus alterum in perferendis literis rebusque exceperit, ut uelocissima harum commercia haberet cum quibusuis longe distitis gentibus.

Barna.

HEREDITARIO.

Barnabas BRISSONIVS (f), quem alii postea omnes ex-
 scripserunt, hunc Persarum morem plene ac docte ex an-
 tiquitate eruit, in testimonium adhibitis non *Xenophonte*
 solum; sed *Herodoro*; *Iosepho*; *Suida*; *Hesychio*; *Eus-
 tathio* aliisque praeclaris auctoribus: ut adeo frustra sint,
 qui de hac re velint dubitare, quod Xenophontem aliqui
 non pro *historico* habeant: sed pro *doctore* morum, qui
 finxerit, qualis aula Persarum esse debuerit, non autem
 qualis fuerit, enarraverit. Apud Romanos quoque, cum
 antea *subditorum* impensis cursus publici fierent, postea
 quorundam Caesarum benevolentia effectum est, ut one-
 re hoc provinciis remisso (g), *fiscales cursus* institueren-
 tur, id est, postae e Caesaris ac imperii reditibus sustenta-
 rentur. *Adrianus* TVRNEBVS (h) hoc explicuit, sed
 plenius longe curatiusque uir summus, *Ezechiel* SPAN-
 HEMIVS (i) recondita, ut solet, doctrina hunc Romano-
 rum morem prae aliis omnibus recensuit, hic omnino e-
 noluendus. Neque uero solum subditis *onerofum* esse
 non debet *ius postarum* in hoc genere: sed neque damna
 eisdem *negarine*, quod aiunt, inferre. Sic per *l. 3. 9. 11. &*

B

16.C.

(f) In eruditissimo opusculo de regio Persarum principatu Lib. I.
 p. 147. 148.

(g) Neque nullius momenti uisa est subditorum ab hoc onere sub-
 leuatio, ut hodiernum nummi Caesarum extant, in memoriam
 huius clementiae his uerbis excusi: VEHICVLATIONE ITA-
 LIAE REMISSA.

(h) *Aduersariorum* Tomo III. Lib. XXIX. cap. 12. p. 189.

(i) De usu & praestantia numismatum, dissert. IX. de uehiculatione
 remissa p. 800. Addi possunt, quae habent CASAVBONVS
 ad *Lampridium*; SCHEFFERVVS de re uehicularia ueterum;
Iohannes SCHILTERVS de cursu publico, qui textus LEGVM
 magna cum industria iudicioque, prae aliis omnibus expendit.

16. C. de cursu publico docemur; posta siue uehiculazione Caesarea neminem uti debuisse, nisi qui publica uel Caesaris ipsius uel praesidis auctoritate, quod rarissime factum *euectionis* diplomate L. 2. C. de curiosis & stationariis esset praemunitus. De quo argumento *Jacobus REICHIVS* (k) ex instituto scripsit, propterea consulendus. Hoc uero, siue factum fuerit, ne *cursus* publici euilescerent frequentatione hominum infimae sortis, siue, quod *migrandi* licentia, si nullo delectu fieret, pericula reipublicae se cum habere uideretur; quapropter *CLAPMARI* VS ius postarum inter arcana status retulit, ne his sine discrimine uel incolis uel peregrinis uti liceret; siue, ne subditis *quaestus* subtraheretur, e *transuectione* rerum *peregrinorum* sperandus (l); nostra parum refert. Id sufficit, ipso quoque aeui Romani *Caesares* *lucrum* hoc subditis non praereptum uoluisse. Hoc igitur modo id *Caesari* etiam nunc dandum esse, arbitror, ut postas ubique regionum instituat, imprimis si territoriorum domini *nullas* habeant, quarum usu *literarum* rerumque *commercia* per omnes imperii angulos tempestiue haberi, queant. Atque huc etiam omnia argumenta pertinent, pro hac *Caesaris* facultate a diuersis doctoribus in medium prolata. Scilicet hoc sensu dicendum est, *ius postarum e reseruat* ac *regalibus* esse *imperatoris* cum *Andrea* *ALCIATO* (m);

Iacobo

Adplicatio ad
faciem postarum
hodie
nam.

Quo sensu ius
postarum inter
regalia
Caesaris & sic
& non sit?

(k) In literatissima dissertatione de *DIPLOMATIBVS & TRACTORIIS von post und Postzetteln* Regiomonti 1678.

(l) Neque enim *nullas* causas habeo, ut ita credam. Quoniam ex *A. GELLIO* Lib. XV. *Noctium Atticar.* c. 14. constat, Romanarum prouinciarum incolae plures ex rerum ac hominum *transuectionibus* nixisse.

(m) In Annotationib. ad Lib. XII. *Codic. tit. de cursu publico* T. III. *Oper.*

Iacobo CVIACIO (n); Iacobo MENOCHIO (o); Thoma MERKELBACH (p); Caspare KLOKIO (q); Antonio PEREZIO (r); Iobanne BRVNNEMANNO (s)
 aliisque praeclaris Legum Romanarum interpretibus.
 Quos publicorum imperii iurium scriptores, si intra eodem hos limites & ipsi maneat, impune sequuntur. In
 B 2 quorum

Oper. p. 609. rem omnem summam, sed eleganter atque his verbis explicat: quid sit CVRSVS PVBLICVS ut breuiter explicem, sciendum est, per dispositos locos provinciarum habitasse imperatores quosdam equos, qui sumtu publico alebantur: ut quoties repentinum aliquid accidisset, mutatione equorum citissime, quo uellet imperator possit mittere quemcumque nuntium, vulgo POSTAS uocant. Verum in hoc haec differunt a cursu publico, quod hic sumptu principis alebantur equi &, sine eius licentia, priuatus nemo iis utebatur. Sed in praesentiarum priuato sumtu res agitur estque inde conducti locatione actio. Non frustra haec descripsi. Intelligitur enim inde, quod cursus publicus inter Caesaris regalia esse possit: ita tamen ut ius postarum maneat principibus territoriorum.

- (n) In eundem C. librum titulo eodem Tom. III. Oper. p. 500. qui omnium luculentissime doctissimeque uerba Constitutionum imperialium mihi uideretur euoluisse.
- (o) De Arbitrariis iudicum quaestionibus casu 229. p. 220. qui Alciatum exscripsit.
- (p) Habetur inter consiliorum uolumina Klockii Tom. I. uol. 2. Consil. 33. p. 270. ubi quaestio resoluitur: an imperator magistrum postarum munere suo exuere possit, nulla idonea causa. Ait ibi auctor: **Das postwesen wird für ein Kayserl. hohes regal gehalten; Das sonst keinem Reichs-stand gebühret.** Scilicet, ut ego explico, non in proprio territorio, sed extra illud in uniuerso imperio.
- (q) de Collectis cap. 1. n. 27.
- (r) In titulum C. solennem ac saepius allegatum de cursu publico.
- (s) Qui tamen inter illa, quae olim Caesarum iura fuerant, subsistit.

quorum numero sunt *Thomas* MICHAELIS (t), STEPHANI (u); STAMLERVS (x); SIXTINVS (y); CLAPMARIVS (z); CLVTENIVS (a); BOCERVS (b); ARVMAEVVS (c); REINKINGIVS (d); BESOLDVS (e); SPRENGER (f); SCHVZIVS (g); LIMNAEVVS

- (t) Camerae Imperialis quondam assessor de IVRISDICTIONE conclus. XII. n. a. Caesareae iurisdictionis sunt, cursus publicos, quos postas dicimus instituendi & confirmandi. Sic nuper 1596. & 1597. L. Taxis eiusque substituto Iac. Henotto a Caesarea Maiestate officium magistri postarum confirmatum est. Habetur auctor in Nucleo Iuris Publ. pag. 604.
- (u) Lib. II. Part. I. cap. I. membr. 2. p. 53. Ius postarum solus habet imperator. I. iudicib. & I. nullus C. de cursu Publ. quasi uero iura publica imperii nostri a placitis Romanorum pendeant.
- (x) De referuatis Imperator. § XLIIIX. p. 237. n. 1. ius postarum non solum inter iura maiestatis; sed etiam inter referuata imperatoria retulimus. Idque ut speramus absque omni errore. Nam quod consensus ordinum imperii uel ad minimum etiam Electorum accedere debeat, nullibi cautum legitur.
- (y) De Regalibus Lib. II. cap. 13. n. 42. p. 211. Ius postarum pertinet ad Imperatorem.
- (z) De Arcanis Rer. Publ. Lib. I. cap. XXI. circa fin. quem omnes fere, quos haecenus citavi, exscribunt atque eius lyra oberrant.
- (a) In Sylloge Rer. Quotidianar. Conclus. XXII. p. 42. 44. qui praebet uestigia Sixtini.
- (b) De Regalib. c. II. n. 236. qui pariter in numero est sententiaque ueteranorum.
- (c) Volum. III. Iur. Publ. Disc. XV. th. 53.
- (d) De Reg. Secul. & Eccles. Lib. II. cl. 5. c. 6. n. 137.
- (e) In disert. de regalib. cap. VII. §. 9. & in thesauro practico.
- (f) Iurisprudent. Publica pag. 106.
- (g) Ioh. Heluic. Sinoldus Lib. II. Iur. Publ. Posit. XVIII. pag. 380. quod in tanto uiro admodum miror.

NAEVS (h); BRAVDLACHTVS (i); HERMES (k); BEHAM (l) aliique. Nauseo enim iuniores recensere, quorum alius alium, nullo iudicio, exscribit. Summatim sufficit maiestati Caesaris, si literarum ac rerum commercia in omnibus imperii plagis & angulis habere queat. Quod *dupliciter* fieri potest, uel *POSTA IMPERIALI* Caesaris: uel *TERRITORIALI* aut prouinciali principum. Si *illud*, tum regio ipsa, quam ueredi Caesarei peruadunt, uel *non habet prouincialem* postam, adeoque caueant tantum Caesarei mancipis ne incolis ullo modo graues sint; uel illa *Caesaream iuxta, territorialem* quoque habet, atque hoc sensu Caesarei res tantum *proprias* per eiusmodi territorium transuehere possunt, non literas aut bona *peregrinorum*, multo minus *ciuium*, ne princeps *utili* dominio territorii a Caesare destitui uel aliqua tantum parte uideatur. Atque hinc intelligitur, quod *postae* in exposito hactenus significatu, quatenus scilicet *innoxio* per omne imperium *transire* fiunt, omnino ad maiestatem pertineant imperatoris adeoque inter *regalia* sint: contra uero, si *quaestum* faciant aut incolis onera *angariarum* imperent, inter fructus atque redditus referri debeant *iurisdictionis territorialis*. Et sane quoties leges imperii curam postarum Caesari commendant, quod fit in *R. I. NORIMBERG 1522. §. 5. Item isti bedacht. c. R. I. SPIRENSI 1542.*

Ratione noua
& plane singulari expeditur.

B 3

§. 45.

- (h) Hunc citius nominassem, nisi extra oleas is uagari mallet, quam momenta huius litis rite expendere Lib. II. Iur. Publ. cap. 9. n. 133. Neque in tomis additionum alia tractat.
- (i) Lib. VI. Iur. Publ. cap. 6. §. 5.
- (k) Qui uulgares auctores exscribit in Fasciculo Iur. Publ. cap. XI. n. II. p. 198.
- (l) In doctrina Iurisprudentiae publica Cap. II. membr. 2. artic. 19. p. 281. 282.

§. 45. Und damit man auch *rc. R. I. RATISPON. 1621. ff. 93.* Ubrige übergebenere. & in *CAPITVLATIONIBVS Leopoldi & Iosephi Arricul. XXXIV.* Und demnach wir *rc.:* id nullibi cum aliqua quæstus mentione & adprobatione sit, sed, quod stylo, curiis usitato, dicunt, innoxiae *correspondentiae* causa; ut cuncta in oculis ac intuitu Caesaris sint in uniuerso imperio. Praeterea ante, quam *Franciscus TAXIVS* Maximiliano I. Caesari compendia publici cursus ostendisset (m): nullum *postae* genus cognitum fuerat, quam quod hæctenus per *innoxium transitum* descriptum. Ut adeo frustra sint, qui a *cursu publico* qui eosque, nullo incolarum detrimento, Caesaris fuerat, ad *lucra* postarum, ciuibus artificio Taxiano sensim erepta consecutione quadam argumententur. Potius auctor tum fuisset maiorum territoriorum principibus, ut huic conatui, quo sub *postae* titulo magni transuectionum quæstus fieri coeperunt, se tempestiue obiecissent. Et sane si uehicularum reditus inter Caesarem regalia fuerunt, cur non quæuis aurigarum commercia (alle Landfutschen) sustulerunt mancipēs Caesarei? sed illa multies seculis ante floruerunt, quam *Taxiana* inuenta in eorum societatem, nullo iure, sed mera principum territorialium patientia, aut inscitia potius interuenissent. Quid quod cum

(m) Errat *Franciscus TVRRIVS*, aut qui sub hoc nomine laeret, *ZIMMERMANNVS*, Hildesheimensi Antistitiæ consiliis, quod *Taxios* a *Friderico V.* hereditario postarum munere donatos fuisse dicat. Filio enim huius Caesaris id debent. Quod *IVLIVS CHIFLETIVS* in libro, quem inscripsit, les *Marques d'honneur de la Maison de Taxis*, prodidit; quem *SPENERVS P. II. Herald. Lib. III. c. 37.* atque hunc *WAGENSEILIVS* de *summis Officialib. c. 3. §. 3 p. 14.* exscripserunt.

cum semper in Germania *curfus publici* a Caesaribus instituti essent, nulla unquam querela fuisse, legitur: Daß die Neben und Mehger Posten dem Kaysers Postregal eintrag thäten. Id scilicet est, nullum antea *quaestum* ex usu *postarum* adfectasse unquam Caesares: itaque eius causa non aemulari poterant contra id, quod territoriorum iura semper complectebantur. Et quis crederet, quaeso, magnos Germaniae duces pacis, belli ac foederum actiones cum exteris quibusue iure semper instituisse: neque literarum rerumque cum illis commercia fouere potuisse. Iam si territoriorum principes & ipsi dispositos equos habuerunt: quis eos hodie Caesari nisi *cumulative* merito uindicabit? Manet igitur Caesari facultas *curfus publici* per uniuersum imperium sine lucro tamen e transuentione aliarum literarum, nisi ubi aut nullae prouinciales postae sunt, aut patientia domini territorialis Caesari ius fecit: sed *postarum iura* cuius principi in suo territorio competuat, quorum causa incolis & *angarias* imperare poterit, & *lucra* praecipere. *Illud*, quod iure *collectandi* gaudeat; *hoc* quod *utile* dominium habeat, quo utroque destitutum se agnoscat ipse imperator.

§. VIII. Sed nunc ad alterum POSTAE genus deueniendum, ubi *facultatem* notat, non solum e *quocunque* *transuentionis* genere *quaestum* faciendi; sed hunc etiam *aurigis* & *clabulariis* quibusue *privatis*, a *societate* exclusis, *sibi tantum* arrogandi. Atque haec definitio *postarum* prioribus seculis prorsus ignota fuit. Quam Cyrus nesciuit; ignorauit Ahasuerus; neque intellexerunt Graeci aut *Romani* sapientes. Crassissimo igitur *elenchi*, quod dicitur, errore labuntur, qui in legibus Romanis *praesidium* reponunt, iuris *postarum*, Caesaribus nostris adsc-

ALTER *postae* significatus: quo ius notat *quaestum* faciendi e *transuentione* literarum, rerum *hominum*que.

An hoc sensu sit inter *reseruatam* imperii; aut iura *terri-*

eorum? Explo-
duntur & ex-
plicantur LL.
Romanae.

adferendi. Frustra sane allegant *L. 18. §. 21. 22. ff. de mu-
neribus & honoribus*; & eadem prolapsione *L. 7. C. de fa-
bricenfibus* laudant; neque firmiter ex *L. 2. C. de Curiosis
& Stationariis* argumentantur; imo in ipso *C. de cursu pu-
blico & angariis titulo*, ubi sedes est huius materiae, ni-
hil reperitur, quod ulla consecutione ad modo descripta
postarum iura possit referri. Ut enim taceam, quod an-
te me a pluribus contra ueteranos istos doctores explo-
sum est, admodum absurdos & rerum imperii ignaros es-
se, qui e uolumine Iustiniano principia eruere uelint iu-
rium publicorum Germaniae. Nam ne *xxv* quidem in
memoratis Romanorum Legibus reperitur: unde con-
stet, Caesares aut rempublicam ex re uehicularia aut
cursu publico ullum *lucrum* ciuibus praeripuisse. Feli-
cius ergo pro nostris principibus rerum gnari exinde ar-
guent: Caesares Romani *lucra postarum* sibi in pristinis
seculis, ubi potestas eorum nullis legibus adstricta fue-
rat, nunquam adrogarunt; ergo multo minus tempori-
bus nostris haec sibi poterant uindicare, cum iniuria ac
detrimento principum territorii. (n) Sane, adeo lu-
cri nihil *postae olim Caesareae* fecerunt, ut potius ex *L. 20.
C. de cursu publico* constet, neminem, qui cursu publico
in itinere usus fuerit, quicquam propterea soluisse. At-
que hunc morem neque seculo decimo quarto migratum
fuisse, BARTOLO (o) teste scimus, qui ita sentit:
*nullus dux, postquam suum ducatum intrauit, debet uti cur-
su publico (posta Caesaris) sed iumentis propriis.* Potius
clarissimum est, quod non solum olim apud Romanos
arg.

(n) Ut tamen semper in memoria sit: ius postarum in prima signi-
ficatione saluum omnino ac integrum esse imperatori.

(o) In Commentario ad *L. 20. C. de cursu publico*.

arg. *L. 65 ff. de acquir. rer. domin.* sed etiam in Germanica gente *guæstus*, ere *uebiculari* facti, non Caesarum fuerint, uerum hominum priuatorum. Reliquias omni tempore obseruare licet in tabellariis *ciuitatum* (Der Städte ordinariæ Botten) qualem, post alias plures, etiam patria mea *Hala Sueuorum* alit. Qui literas resque omnis generis transferunt referuntque, quamuis in iisdem locis *Caesarei* postarum magistri eadem commercia instituerint exerceantque. *Horum* enim auctoritas cum iunior longè sit iuribus *illorum*: facile agnouit Caesar, id postæ genus per *Taxiana* consilia nullo iure tolli ac obrui posse in Germania. Quamuis quidam ceremoniarum ritus sint, exempli causa ne ciuitatum ueredarii cursorios tubulos uel gerant uel insent (sollen weder das Posthorn führen noch darein stoßen;) ut postis *Caesareis* in angiportu cedant & quæ sunt generis eiusdem, quibus dignitas utriusque debet internosci. Sed hæc recentiorum temporum subtilitates sunt, quas *Caesari* disputare noluit grex pusilla ciuitatum. Meretur consili dissertatio, de hoc argumento uentilata, præside *ill. stri uiro Henrico COCCEIO* (p); quæ horum *tabellariorum* iura auctoritatemque ex instituto contuetur. Imo ipsa sparta Comitum de *PAR* qua is supremam in *Austria* & huic innexis regionibus *postarum præfecturam* gerit, nullo prorsus iure *Taxiis* addictam, suis testimonii habet, *postas lucratiuas* de quibus hic scribimus, ius esse territoriis in Germania adfixum. Equidem scio, quod

Tabellarii ciuitatum der Städte ordinariæ Botten,

Ius postarum in ditione Austriaca.

C

Caesa-

(p) Scripsit eam defenditque *Jacob. Ernestus THOMAN* Augustanus, haud dubie in patriæ honorem (Der *Augsburger Botten*) hoc titulo: *DE TABELLARIIS von Botten* edit. Heidelbergæ 1682.

Caesareus TVRRIANVS (q) existimet, Austriacam domum *postarum* regale *praecipui* iure habere. Verum enim vero privilegia allegans, ea probare debet, quod haec facti sint, neque praesumantur *L. i. C. de mandatis principum*, imo nec ullius dignitate & auctoritate nos terri debere, sed sacras eius literas quaerere iubet imperator. Mirum igitur omnino est, hasce pro Austriacis hactenus prolatas non fuisse. Neque tueri potest causam eorum, quod & hoc ipsum inter privilegia Austriaca sit; daß Sie die original solcher ihrer freyheiten vor unserm Kayserl. und des Reichs Hof- und Cammergericht noch einigen andern gerichtten für zubringen, noch disputiren zu lassen, nicht schuldig seyn, ut verba se habent diplomatis *CAROLI quinti*. Postquam enim tot auctoribus utpote CVSPINIANO; ROO; FVGGERO; LAZIO; GOLDASTO; LIMNAEO; PASTORIO ac LONDORPIO; Austriacorum privilegiorum codicillus passim descriptus est; omni iure id in dubium uocatur, quod in illo nequit reperiri. Neque enim, quam etiam opima haec privilegia alias sint, ullum verbum de *regali postarum* ibi inuenitur. Frustra autem & in eo est TVRRIANVS (r), quod *Ferdinandum II.* qua *Caesarem*, non qua principem Austriae illustri *PARIORVM* familiae ius postarum in Austriacis regionibus detulisse, scribat. Nam Taxii hereditaria postarum praefectura integro seculo ante a Caesare summam per omne imperium inuestiti fuerant: quibus ius hoc suum, si aliquod illis fuisset, postea inuitis & immerentibus, non potuisset auferri. Et vero cum nullibi legatur, *Taxios* se huic *Pariorum* inuestiturae tum obie-

(q) *Im glorwürdigen Zibler*, Cap. II. p. 89. (r) *It.* Cap. II. p. 90.

obiecisse, certissimus sum, eosdem neque causas uidisse, ad id faciendum. Quod uero *Ludou. ab HORNIGK* (s); *Caspar KLOKIVS* (t); *Philippus Andreas OLDENBVRGERVS* (u) opponunt; domum tamen Burgundicam ad ius postarum *Taxiis* e manibus auferendum, frustra anhelasse. Id miror, neminem dissoluisse. Maximilianus enim *Taxium* clientela postarum ibi non ut Caesar donauerat; sed qua heres Burgundionum. Huius ergo posteris incubuit, ut facta conditoris ac parentis sui omnino praestarent. Neque maioris momenti est, quod *Thomas MICHAEL* (x) de suo tempore memorat: *Haud secus uzi an. 1579. A. E. S.* (quae literae *Augustum Electorem Saxoniae* denotant) *per Belgium & Italiam suis sumibus constituere annitentis a Caesare, pro huius suae maiestati reseruari iuris defensione, inhiberum fuit.* Quem locum infiniti fere alii ex eodem, nullo iudicii ordine, exscripserunt. Quasi scilicet iam conclamatum esset, exemplum hoc principum Germaniae postulatis cursus publici iuribus omnino obesse. Verum enim uero non actum hic fuerat

Postulata iuris postarum in prouinciis Burgundicis.

Saxoniae electoris per Belgium & Italiam.

C 2

de

(s) Cap. XV. de iure postarum theorem. 2. p. 122.

(t) de Contributionibus Imp. cap. II. n. 39.

(u) In *Limnaeo* enucleato Lib. III. cap. 2. p. 368.

(x) De Caes. Maiestatibus Camerae & Statuum iurisdictione Conclus. XII. p. 604. Ceterum mihi aliunde notum est, *HVBERTVM LANGVETVM* principi ac nutritori suo ad hoc institutum auctorem fuisse. Et sane miror *Languetum*, in Gallia tum agentem, nullas inde Saxoni literas mittere potuisse, quam uel in nundinis *Francofurtanis* per mercatores uel nuntio peculiari amandato in Germaniam. Quod ille in multis epistolis prodit, a nobis ante quinquennium & quod excedit promulgati. Certissimo iudicio, postas neque tum temporis a *Taxio* bene dispositas fuisse; ut quorumque principum literas perferrent.

de iure postarum in proprio Saxoniae territorio, de qua nostra haec quaestio, neque dicitur, an singularium ditionum domini consenserint Saxoni, ut cursu publico per territoria eorum pro arbitrio transiret. Quod utrumque satis luculenter docet, quam huius loci id exemplum non sit, ut adserto, per haec dicta, principibus iuri postarum ulla ratione obistere aut obesse queat.

TERTIVS
postae signifi-
catus, quo ius
notat ANGA-
RIARVM.

§. IX. Restat tertium & ultimum genus postarum etiam nunc tribus verbis exponendum. Scilicet quatenus facultas est, subditis territoriorum onera imponendi, ut ueredos ac ueredarios gratis alant, uel ipsimet promri sint, ad cursum publicum principis causa peragendum. Atque hoc intellectu postarum iura in LL. Romanis passim descripta reperimus. Pertinent huc *L. 18. ff. de muneribus & honoribus L. 7. C. de Fabricensibus & tituli fere integri C. de Curiosis & Stationariis item de Cursu Publico & Angariis*. A quo onere etiam nemo facile se excusare potuerat *L. 1. C. de quibus muneribus nemini se liceat excusare & L. 1. C. quemadmodum ciuilia munera indicuntur*, ne clerici quidem, quatenus hoc munus fuerat patrimoniale *L. 11. C. de Sacro Sanctis Ecclesiis*, aut ueteranorum uices *L. 4. ff. de ueteranis*; aquarii tamen *L. 10. C. de aquae ductu*. Qui plura hic desiderauerit, doctos interpretes adeat *Budaenum; Cuiacium, Alciatum; Brunemannum; Perezium* alios plures. Tractauit quoque hanc rem summam, sed ordine ac erudite *Regnerus SIXTINVS* (a); quem *Iohannes Otto TABOR* (b) & reliqui tantum non omnes excrisc-

(a) In tractatu de Regalibus cap. XIII. quod ex instituto agit: de angariis & parangariis & plaustrorum nauiumque praestationibus.

(b) In Commentario ad tit. C. de Metatis & Epidemicis Cap. 3. §. 5. pag 89 90.

exscriperunt. E Graeca autem & Romana antiquitate qui haec eruat, supra illustrissimum scriptorem *Exechelelem* SPANHEMIVM (c) laudauimus, cui nunc addi potest *Iacobus* GV THERIVS (d), post quos operae pretium non est, alios nominare, cum hi nihil omisisse uideantur, quod huc queat referri. Verum enim uero neminem imperii nostri adeo ignarum fore, existimo, qui *postarum iura*, qua hanc *angariandi* facultatem notant, Caesari in Germaniae prouinciis sit adtributurus. Principio enim hoc onus, incolis pergrave, ipsos Romanae gentis Caesares publico edicto, supra (e) scripsimus, remisisse. Quod igitur illo iam tempore cessauerat, hoc frustra imperatoribus nostris, propter superius allegatam causam (f), uindicatur. Deinde extra controuersiam est, Caesares nostros iure collectandi (g) destitui. Igitur neque *angariandi* facultate gaudebunt, illi admodum uicina. Faciunt

C 3

huc

- (c) Dissertat. IX. de Praestantia Numism. p. 800. ubi hoc argumentum plene ac erudite est pertractatum: unde legum interpretes omnino proficere possunt.
- (d) Memorabili admodum loco Lib. 3. de Officiis Domus Augustae cap. XIV. de Cursu publico Angariis & Parangariis p. 629.
- (e) HADRIANO; PIO ac SEVERO Caesaribus, quod numis ac testimoniis ueterum scriptorum probat illustr. SPANHEMIVS Dissert. IX. p. 804. de usu numism.
- (f) Argumenta enim negatiua non reiecerim in iure publico: ita scilicet, ut, quam potestatem Romani Caesares non habuerunt, eandem, neque Germanicos hodiernum sibi arrogare posse, existimetur. Secus autem AFFIRMATIVIS fueris usus & quae olim illis potestas fuit, eam his frustra uindicaueris.
- (g) KLOXII in hoc argumento illustre uolumen est de collectis & contributionibus Imperii.

huc uerba *Iob Wolffg. TEXTORIS* (h), quae hanc rem ad statum nostrae aetatis bene distinguunt. Sunt autem haec: porro inter Caesaris reseruata referendum ius cursus publici, cui bodie postae nomen, sed diuersa iterum ratione ac olim. Hoc enim ius tempore ueteris imperii in perceptione angariarum constitit, dum equos cursorios & paraueredos prouinciales alere tenebantur sumptibus suis. Ast haec onera non iam imperatori, sed territoriorum Dominis praestantur a subditis. Quanquam durante bello non desunt exempla, quibus ad publicas necessitates, uelut ad subuehendum annonam militarem tormenta & reliquos belli adparatus duces Caesarei uicinos status equos plaustraque poscerent. Quod imaginem *ANGARIANDI* prae se fere, sed status, quod bene additur, onera talia magis uoluntate & in rempublicam amore atque erga imperatorem reuerentia, quam *PRAECISA IVRIS NECESSITATE* agnoscere & praestare uidentur. Certe illud patet, ab his ipsis ius postae imperialis modernae toto coelo discrepare. Nec enim amplius sumptibus prouincialium aluntur equi cursorii, sed eorum, qui postis sunt praepositi & quae sequuntur. Cuius uiri sententiae nullus non rerum gnarus adstipulabitur. Quod enim in 2. F. 56. *angeriorum iura inter regalia Caesaris numerentur* & aliquid eius generis colligi possit ex constitutione quadam *GOLDASTI* (i): neutrum cum moribus Germanici imperii uel olim conuenit uel cum iisdem nunc congruet, ubi legibus & pragmaticis sanctionibus aliter prouisum esse, scimus.

§. X.

(h) Iuris Publici Caesarei Tit. XII. n. 113 sqq. de reseruatis Caesareis.

(i) Tomo III. Constitution. p. 35. & 61. ibi querela extat, quod homines priuati sine euectionis schedula cursu publico uterentur: hic uero equorum maior cura mancipibus commendatur.

§. X. Utigitur ea, quae huc usque plenius dicta sunt, nunc summam repetam: habet *ius postarum* in primo significatu *Caesar*, ad cuius maiestatem utique pertinet, ut per sedula literarum commercia sciat, quid in quibusue plagis & angulis Germaniae agatur, & hoc est, quod inter reservata Caesaris merito queas referre. Verum hoc non obeft *principibus* imperii, quin singuli in singulis *territoriis* & ipsi *postas* instituant habeantque in *altero* ac *tertio*, quem dedimus, uocis intellectu. Quorum *unum* ex *utili* territoriorum dominio; *alterum* ex iure *collectandi*, pronissima consecutione fluit, qua, utraque facultate principes Germaniae hodiernum gaudent fruunturque. Quod si uero ipsi etiam *Caesarei* in *altero* genere *postarum* lucra & compendia faciant in principum territorii; id ipsa *Iosephi R. Capitulario* longo usui ac praescriptioni his uerbis tribuit: *Wo dergleichen Käyserl. Postämter DEN HAN DEN und HENGEWÄCHT* (k): aut etiam *pacto* expresse. Quod in Brunswicensi ditione cum Guelferbutana domo existimauerim interuenisse: ubi celeres equos ea causa *TAXIVS* etiam nunc habet. Sed hoc iure quilibet etiam alius princeps per *aliena* territoria *cursum publicum* disponere potest: si quidem *dominus territorialis* consensu suo uel tacito uel expresse id adprobauerit. Exemplum ualde momentosum est, quod *Brandenburgicus* quondam Elector ab anno 1658. per ipsas Saxoniae ac Misniae regiones *postas* habuerit neque oppofuerint se ullo casu Saxones, quin potius illis gratum hoc esset, ut literae eorum, propter nundinas Lipsienses maxime, tempestine & leui pretio in exteras prouincias perfer-

Rerum dictarum summam instituta repetitio.

Iura DERIVATA POSTARVM PACTO domini territorialis uel TACITO uel EXPRESSO.

(k) Articulo XLIV.

perferrentur. Anno demum 1692. adeoque post plures quam totos triginta annos e somno, ut ipsi dixerunt, sunt experrefti. Cum enim insignia *postarum* compendia sentirent, inuido aliquantisper oculo Brandenburgicos praefectos sunt intuiti. Mox principi Electori suaserunt, ut & ipse *cursum publicum* per uniuersas ditiones disponeret. Quod cum factum esset, Brandenburgicis literae, quo iure non definitio, praereptae sunt: ut adeo spartam, per tot lustra, ipsa Saxonum uoluntate, exornatam, quando impensis lucra non amplius responderent, relinquere ab eaque discedere cogentur. In *Quedlenburgensi* etiam ciuitate ante sexennium adhuc *postae Taxianae* fuerunt. Sed postquam Porufforum rex ditionem illam recepisset: omnino causas habuit, eo sibi prospiciendi, ne hic *territorii* fructus ei decederet. Poruffico itaque ueredo instituto, expirauit, quem *Taxius* ibi habuerat. Neque enim *Taxiani possessione* sua iura tueri poterant. Saxonum enim patientia nihil nocuit Brandenburgicis, arg. *L. u. ff. quemadm. seruitutes amittantur & 2. Feud. 8. §. Rei autem.* Verbis: *quid ergo &c.* quibus pristina in *Quedlenburgum* iura fuerunt, antequam urbem pretio, Saxonibus numerato, in suam ditionem accepissent.

Quis postas iure hereditario deferat in Germania?

§. XI. Verum haec sufficiant ad intelligendum, *quis* postas *hereditario iure* in Germania nostra possit deferre. Scilicet *CAESAR* in *priori* (1) significatu, iure seruatorum; in *altero* (m) pactis siue tacitis, siue expressis cum dynastis ditionum: *PRINCIPVM* autem iura
uti

(1) Superius descripta §. 6. p. 6.

(m) Quem dedimus §. 8. p. 12.

uti *primi* (n) generis *postas* non attingunt: ita in *secundo* (o) ac *tertio* (p) easdem omnino in suis territoriis exercent. Itaque non omnes *hereditarii* cursum *praefecti* eandem facultatem eademque iura habent. Sed haec aestimanda sunt pro *triplici postarum* diuersitate, haecenus a nobis edocta. Quamuis, ut uerum fatear, *primi* ac *ultrimi* generis *postarum* non facile exemplum extet, cum *iure hereditario* collati. Neque enim *ibi* clientem repereris, cum feudi cuiusuis ratio in *concessione utilitatis* (q) uerferetur, quae fere in illo genere non reperitur (r). A modo autem *postremo* de iure angariarum loquor, cursus publici in Germania desueti sunt, ut priuatae tantum atque extra ordinem quandoque institutae uehicularum inferuire uideantur. Loca hanc in rem congeffit *Samuel COCCEIUS* (s), magno parente dignissimus filius, unde plenius intelligi potest, quod nos, pro ratione instituti, summatim exposuimus. Ut adeo *alterius* tantum generis *hereditarii postarum praefecti* superesse, uideantur.

D

§. XII.

(n) Locus saepius citatus.

(o) Ita §. 8. p. 12.

(p) Describitur §. 8. p. 16.

(q) Uerbis scribo illustris STRYKII cap. 1. & 2. Iur. Feud. pr.

(r) Nisi ipse Caesar reditus ALIYNDE tribuere uelit praefecto POSTARVM, ut in hoc etiam genere fidem eius solertiamque beneficio alligatam habeat. Quod OFFICIALIBVS aularum hereditariis den Erbhoffämtern dari solet. Qua causa ipsos etiam principes electores Bambergensia feuda accepisse scimus: ut hereditariis muneribus in aula istius antistitis defungerentur. Quae cum ARCHIOFFICIIS eorum, quae Caesari & imperio praestant, manifesto errore alii confundunt.

(s) In dissertatione nuperrima de regali Postarum iure cap. 1. n. 10.

Maxima dignitas praefecturae postarum.
In aulis Caesarum utriusque Romae.

§. XII. Sed neque parum est, ad supremam CELERVM PRAEFECTVRAM aspirare. In quo dignitatis gradu τὸν λογοθέτην τῆ δρόμῳ, quem interpret (t) *supremum cursorum praefectum* reddit, qui cognitionem habuerit de cursu publico, aula Constantinopolitana Graecorum Caesarum reposuerit, e *Georgio CODINO* (u), vulgo *Curopalata* in aliquot locis potest intelligi. Scilicet inter primarios aulae administratos locum habuit summus cursorum magister: quem magno dignitatis intervallo alii plures sequuti sunt. Tuentur eundem in hoc honoris fastigio ipsae etiam leges Romanae. Nam *L. 9. C. de Cursu Publico* imperator sibi, vel ut eius verba sunt, nostro numini & magistro officiorum cursus publici curam reseruamus. Ita ut neque praefecto urbi neque magistris militum nec ducibus nec uicariis a nobis hic quicquam concessum sit. Quorsum *Jacobus GV THERIVS* (x) legi potest, quamuis mirer eum praefecti cursorum munera non curatius descripsisse. Et memorabilis illa poena est, quam ex *Iulio Capitolino* suppeditat *Petr. AERODIVS* (y) his uerbis: *Tito Aurelio imperante, Perri-nax, qui postea imperator fuit, praefectus cohortis in Syriam profectus, cursum publicum sine euectione, sine diplomate* (ohne Postzettel) *usurpauerat. Praeses Syriae ira hoc nomi-*

(t) *F. IVNIVS* in notis in *Curopalaten* p. 302. ὁ λογοθέτης τῆ δρόμῳ. Summus cursorum praefectus, cognitionem habens de cursu publico: qui hodie Germanis *Postmeister*, Gallis *maître des postes*. Ut ex historicorum monumentis probari potest.

(u) In libro de Officialibus Palatii Constantinopolitani p. 16. 68 174.

(x) De Officiis domus Augustae Lib. 3. cap. 14. p. 635. (302.)

(y) Lib. X. Rer. Iudicatar. cap. 7. p. 938. de muneribus & honoribus.

nomine in eum animaduertit, ut pedibus ab Antiochia ad legationem suam iter facere imperaret. Inde est quod C. PLINIUS non alii quam ipsi imperatori Traiano se excuset (y), quod uxori suae, audita morte aui, uolenti ad amicitiam suam excurrere, euectionis diploma concessisset. Quod clarissimum nobis documentum est, cursus publici causas maximi momenti fuisse, saepius a praefecto ad ipsum Caesarem delatas. Et uero neque nostra aetate sparta supremi postarum praefecti minoris momenti est: quod intelligere licet, si plerarumque Europae aularum rationes habeamus. De HISPANIAE regno gentiles scriptores GARCIAS TOLETAN. (z); LARREA (a); & PEREZIUS (b) cuius uerba huc exscribi, merentur. Ita autem hic: summus ueredariorum praefectus, Curioso in Comitatu olim similis, illustri stirpe oriundus, a Principe constituitur, cui in omnes ueredarios imperium est. Et stafetas, quos celeres literarum cursores uocamus, designat atque beneficio principis omne commodum ex isto munere proueniens sibi acquirit. Sed omnes sumtus sustinet & salaria praebet cursoribus aliisque ministris & fasciculos literarum principis & legatorum eius ubique existentium, deferendos curat: atque in praemium probe nauatae operae solent eius heredes, permittente principe in munus succedere,

Nostra aetate in Palatijs Regum ac principum Europae uniuersae Hispaniae.

D 2

(y) Peregrina haec epistola est CXXI. ET ULTIMA LIBR. X, quae omnino perlegi meretur, cum illa, qua Caesar Plinii factum suo consensu adprobauit. Quod talis officii gratia in celeritate constiterit, ut sententiam Caesaris Plinius ante iter susceptum, exquirere non posset.

(z) In Comment. C. ad tit. de Cursu publico.

(a) Fide Perezii cum auctor ipse ad manus non sit.

(b) Commentar. in Lib. 12. Cod. tit. de Cursu P. p. 85r.

Galliae.

cedere, saltem in Hispaniae regnis & Belgio. Non poenitet integrum locum dedisse, cum plura sint, quae inferius etiam dicendis lucem dare possunt. De *GALLIAE* moribus e *TABOETIO* (c) haec refert *LIMNÆVS* (d): *procuratio cursus publici in Gallia moribus aulicis, adscribitur Archibippocomo* (au Grand Escuyer de France) *qui magnus adpellatur Scutarius.* Qui suo tempore hanc prouinciam, in Gallia exornauerit *Ludou. ab HEOR-NIGK* (*) recensuit. Nostra uero aetate supremam postarum curam *LOUYVOIS* gessit, regis, dum uiueret, manus & oculus. Qui *irigam* clausit maximorum, quos Gallia pace & bello uidit, administratorum. Et sane non infimam immanium diuitiarum, in quibus ipse decesserat, partem hanc fuisse, quam ex reditibus collegerat praefecturae postarum, sermone plurimum habeo. In *ANGLIA* rex quidem ipse postarum iura sibi seruauit, teste *Henningio* *ARNISAEO* (e): sed curam eorum iam olim principi *Georgio*, nunc marito *reginae* demandatam fuisse, scimus (f). Neque infra dignitatem suam esse existimauit regali stemmate oriundus princeps, ut ceteris regnorum

Angliae.

(c) In Paradoxis Reg. Sect. 2. p. 113.

(d) In Notitia Franciae Lib. 2. cap. 3. p. 573. quo doctiorem librum non scripsit Limnaeus,

(*) Capit. VI. p. 37. Hodie Monf. de NOUVEAV Seigneur de Fremont Conseiller de Sa Maiefté en ses Conseils d'Etat, GRAND MAITRE DES COVRIERS ET SVRINTENDANT GENERAL DES POSTES & Relais de France.

(e) Lib. 3. de Iurib. Maieftat. minoribus cap. 4. p. 549.

(f) Non solum sermone aliorum, sed etiam testimonio Iacobi Bernhardi *MVLTZII* Part. 2. Repraesentat. Maieftatis Imperat. cap. 9. p. 435. gener noui regis Angliae Princeps Danicus reditus Postarum per Angliam nuper obtinuit.

gnorum ac dignitatum titulis hunc quoque adderet: *SYPREMVS POSTARVM* in Angliae regno *PRAEFECTVS*.

§. XIII. Neque in Germania nostra minor est eiusdem muneris dignitas & amplitudo. Inde est, quod teste BOINBERGIO (g), quem BOECLERVS (h); SPENERVS (i); THVLEMARIVS (k); CRVGERVS (l) aliique exscripserunt, ipsi Moguntino antistiti Caesar *patrocinium* demandauerit *postarum* & cursus publici in uniuersa Germania. Quae prouincia cum supremo, quod in imperio est, munere archicancellariatus omnino connexa esse uidetur (m). Et memini plurimas ea causa lites principi Elefitori cum a Taxis; tum a proceribus quoque imperii motas fuisse. Illi enim a Caesare magis pendere uoluerunt, in cuius clientelam, inuestiturae remedio, essent recepti (n): hi autem inter nouissime 1690. descripta grauamina contra Moguntinum hoc etiam allegarunt: es nehme sich Churmainz der Protection über die posten an. Unter derer Praetext Churmainz eine iurisdiction in andrer Chur-Fürsten Fürsten und Stände

Germaniae, ubi patrocinium cursus publici Archicancellario S.R.I. antistiti Moguntino commissa.

Lites ea causa cum a Taxis tum a Proceribus imperii intentae.

D 3

terri-

(g) Qui schedas de praerogatiuis Moguntini Ioh. Henr. BOECLERO transmissit, ab eodem Notitiae S. R. I. Lib. VI. c. 5. p. 134. infertur. Quamuis plura ibi sint, a partium studio non aliena.

(h) Lib. cit. VI. c. 5. p. 134.

(i) Oper. Herald. Part. Spec. Lib. I. c. 64. §. 18.

(k) In Op. de Octouiratu cap. X. p. 129.

(l) De Iurib. Nouem uiror. Part. Spec. Membr. 2. Discurs. 4. p. 215.

(m) Agnoscente hoc ipso Moguntino in literis d. 27. Maii 1627. Meinen Vorfahren, als Erzh. Canzlern in Teutschland das Regal und Protection über das Postwesen im Heil. Röm. Reichs allergnädigst anbefohlen.

(n) De Regal. Postar. iure cap. VI. p. 50. seqq.

Novā ratio li-
tigiosa haec
iura compo-
nendi.

Quo iure lite-
rae Mogunti-
ni a taxa cur-
soria immu-
nes?

In Germania
Postarum
praefectura
plurimum
iuris heredi-
tarii.
Exempla Cae-
saris cum in
S. R. I. ubi
Taxius.

territorii unwermercket exerciren fönne (o). Mea doctri-
na facile est ad controuersiam, tot difficultatibus obrutam,
duobus uerbis componendum. Scilicet in *primo* tantum
genere postarum (p) patrociniū Moguntini uersatur;
Non in *altero* (q) ac *tertio* (r) quae iura sunt, *territoriis*
affixa, eaque uel a principe ipso exercentur, uel *Taxiis*
pacto aut patientia eius concessa esse deprehenduntur.
Id quod nihil commune habet cum patrociniū Mogun-
tini. Quamuis aequitas quodammodo commendare ui-
deatur, ut propter clientelam *primi* generis postarum et-
iam in *altero* literae Moguntini a τῷ σαδοδότηῳ immu-
nes sint. Quod etiam praxi confirmat HOERNIGKI-
VS (s). Et uero cum olim Caesareis impensis literaria
commercia habuerit Moguntinus: non tam ille, quam
Caesar iis nunc subleuatus esse, intelligitur.

§. XIV. Praeterea id tantum non peculiare habet
Germania, quod, ob superius (t) allegatas causas, pleri-
que principes hanc spartam familiis detulerint cum suc-
cessionē hereditaria. Caesares suo exemplo ordinibus
hic praeiuerunt. Cum enim usque ad Maximiliani I. ae-
tatem cursus publici aerario Caesaris admodum *onerose*
essent: *FRANCISCVS TAXIVS* s. Tassius, nobi-
ligen-

(o) Ioh. Frid. PFEFFINGER inter alia grauamina contra Mogun-
tinum prolata, hoc quoque descripsit Lib. 3. Comment. Iur.
Publ. tit. X. p. 127.

(p) Superius descriptum habes §. VI. p. 6.

(q) §. VII. p. 12.

(r) §. XI. p. 16.

(s) Cap. VI. de regali Postar. Iure theor. 2. p. 206.

(t) Plene hac de re egimus §. 3. p. 3. 4. Exemplis ibi ac rationibus
cum uniuersim, tum sigillatim ostensum est, quanta commoda
curae postarum accedant, si hereditario iure familiae unius de-
ferantur.

li gente ex Italia oriundus inde compendii rationes docuit, obrulitque Caesari, suis impensis cursores disponere, literas quoque curiae imperialis ac Moguntinae gratis perferre; modo hoc daret ei Caesar, ut reliqua commoda atque lucra caperet in praemium operae nauatae. Non poterat institutum hoc, nouum ac inauditum plane, aulae proceribus non gratissimum esse atque cunctorum adplausus promereri. Cessit etiam Taxio feliciter opera consiliaque haec optatissimus, neque ulli mortalium praeuisus euentus comprobauit. Regalis enim fiscus non solum onere hoc subleuatus est, sed postae magis celeres & expeditae redditae fuerunt, ingenti commodo principum, mercatorum & quorumuis peregrinantium. Mereri uidebatur haec prudentia solertiaque laudatissimi uiri, ut uniuersae genti *Tassiorum* suprema *postarum praefectura* cum hereditario iure deferretur, quo praeclari conditoris memoria in posteris existeret, nullo tempore intermoritura. Atque exinde maiora semper incrementa sumserunt e cursu publico prouentus, familiamque *Tassiorum* tantis diuitiis locupletarunt, quae satis esse uidebantur, ut principio Comitum, mox S. R. I. principum honores titulosque sustinerent. Habet *Taxiana* gens familiares & domesticos scriptores, qui ortum progressionemque eius ex instituto descripserunt. In quorum numero inprimis sunt *Franciscus LAZZERA* (u); *Alfonfus Lopezius de HARO* (x), & *Iulius CHIFFLETIVS* (y); quem *Ludouicus ab HORNIGK* (z); SPENERVS (a);

(u) De Nobilitate Italiae.

(x) In Genealogia Comit. de Villamediana.

(y) In libro, les Marques d'honneur de la Maison de Tassis.

(z) Capit. VI. theoremat. 2. p. 46. de Regali Postar. iure.

(a); WAGENSEILIVS (b); atque hunc & Hornigkium TVRRIVS (c), aliique exscribunt. Ut adeo operae pretium non sit, tot auctoribus memorata repetere.

Cum in Hungariae Bohemiaeque regnis & Austriae innexis prouinciis, ubi Comes de Paar.

§. XV. Inuidere coeperunt huic quaestui principes Germaniae, quod *Taxios*, peregrinam gentem tanta cursu publico compendia facere in Germaniis, intellexissent. Prodito igitur semel arcano postarum reditu, consilia plerarumque regionum dominis esse, coeperunt, quibus utilitatem hanc, ceu fructum territorii sui, sibi adfererent. Fecit hoc & suo quodammodo exemplo reliquis praeiuit gens Austriaca. Ex quo enim *Caesarea* dignitas huic familiae illata fuit, in Austria eique innexis regionibus *cursum publicum* dispositum habuit, ut quaeuis, siue per Italiam siue Germaniam instituta, literarum commercia in *residencia*, quae dicitur Caesaris, ceu in puncto suo conuenirent. Et tantum abest, ut *postae*, a *Taxiis* inchoatae, Austriacis offererint aut eo protulerint limites: ut potius constet, Austriacos in aliquot prouinciis, exemplum in *Syria* (d) se offert, *celerum praefectos* cum iure hereditario constituisse. Cum uero rei cursoriae melius consultum iri, existimaretur, si ueredariorum cura in Austriacis regionibus, Hungariae Bohemiaeque regnis supremo committeretur imperio unius: ad hanc spartam

(a) Parte II. Special. Herald. Lib. III. c. 37. de *Taxiis*.

(b) De S. R. I. Summis officialibus & subofficialibus cap. 3. §. 3 p. 14. 15

(c) Im glorwürdigen Adler, Cap. I. §. 3 p. 16. 17.

(d) Io. Christoph. L. B. de PAAR antequam supremam in Austriacis ditionibus postarum praefecturam accepisset, in diplomate Caesareo 1624. salutatur: Kayserl. Rath und Kammerer Erb Land-Post Meister in Steyer.

spartam anno demum 1624. subeundam *Iobannes Christoporus Liber Baro de PAAR* a Caesare Ferdinando II. delectus est, fide diplomatis, quod etiam nunc publice proficit (e). Efflorescere inde coepit cursus publicus in Austriacis ad inuidiam Taxiorum in reliqua fere Germania. Tum enim PAARII iuribus suis contra quosque aemulos & *Taxios* maxime adserendis, ampliandis ac defendendis maiori, quam ante hac solertia inuigilarunt, quod commoda in posteros suae gentis transitura intelligerent. Contraria certe studia ex hoc tempore inuicem fouerunt *Taxii Paarii*que: cum incrementa *unius* damna esse *alterius* existimarent. Aula Caesarea, toties de his litibus consulta, qui libelli in actis LONDORPIANIS (f) hodiernum extant, non poterat non in partem inclinare *PAARIORVM*, quod hi cum suo iure domus Austriacae praerogatiuas tuerentur. Nostri instituti non est, his recensendis occupari, quamuis *distincti postarum significatus*, quos supra docuimus (g) hanc causam tribus uerbis iterum componere uideantur. Cum alii doctores (h) intricatissimis difficultatibus eam soleant inuoluere. Id superiori anno (1703) aduersione non minus dignum est, quod CAROLVS III. Hispaniae Rex Viennae Austriacorum a Caesare adpellatus, in itinere per Germaniam in

E Belgi-

(e) Apud HOERNIGKIVM Cap. VI. theorem. 3. p. 57.

(f) Volumine V. VII. aliisque, quae loca in nouissimo edito indice facili negotio euoluuntur.

(g) §. VI. VIII. & IX. quae omnino consuli merentur.

(h) Ludou. ab HOERNIGK cap. 3. theorem. 3. p. 61. seqq. quique hanc controuersiam describit tantum, neque momenta in utramque partem aestimat expenditque. Et hunc reliqui fere omnes exscripserunt.

Belgium, regni capessendi causa, instituto, comitem fecum habuerit *PAARIVM* supremum rei cursoriae & uehiculariae praefectum. Hunc enim cum suis & Porusiae regis (i) ueredariis hoc tum munere defunctum fuisse, die VI. Octobr. cuius apud nos licuit intueri. *Utrique* miro certe tubulorum concentu & in *arce*, ubi rex dimidia tantum nocte (k) somnum coeperat, signum mane receptui dederunt & post urbe nostra circa *undecimam* exuentem, iterum iterumque repetito corniculorum clangore, sunt comitati. Quod nescio, an pace factum fuerit *Taxiorum*. Sed haec memoriae causa in transcurso.

Regis Porusiae ubi comes Wartenbergici.

§. XVI. Inter omnes Germaniae principes maximam *publici cursus* curam a dimidio abhinc seculo habuit princeps Elector *Brandenburgicus*. Equidem non reperitur, *celetes* ante annum 1650. in *Marchia* unquam dispositos fuisse. Cum enim horum principum omnis fere ditio *Marchiae* limitibus absolueretur: operae pretium illis uisum non est, ut eius causa ueredos alerent. Neque *Taxiis* unquam animus fuit in *Westphalia* aut *Marchia* cursus ueredariorum instituere: quod e *Gallia* & *Belgio* per *Rhenanas*; *Franconiae*; *Boioariae*que regiones *Viennam* *Austriacorum* commodum magis iter: atque per *Bohemiam* cum *Polonis* commercia satis essent expedita: in *Borealia* quoque regna postae *Hamburgo*
per

(i) In eodem enim agmine utrique egerunt eodem plane adparatu instructi cum *Caesareis*. Qui casus plane insignis est, quod *Caesarei* ueredi in primo significato (§. VI. p. 6.) cum principum imperii in altero (§. VIII. p. 12.) optime conuenire, queant.

(k) Hora enim II. media demum nocte *Halam* d. VI. Octobr. 1703. ingressus est, cum *Lipsiae* & *Weissenfelsae* apud *Saxoniae* ducem aliquantis per diuertisset.

per Brunsvicensem provinciam transfrent. Ut adeo, Marchiam attingendi, nulla esse ratio uideretur. Verum enim vero postquam diuino quodam prouidentis Numinis beneficio contigit; ut Brandenburgici principis ditiones a Borussia in Cluuiæ ducatum, uno fere tractu ducentorum milliarum protenderentur: tum demum intellectum est, celerum cursu perquam opus esse. Non enim tardiora solum literarum commercia fuerunt, quæ per longas *imperialium postarum* ambages haberi poterant: sed hæc etiam maximis, &, quod aliorum sermone habeo, quotannis *decem millium thalerorum* impensis facta sunt. Nouo itaque consilio ingentis animi princeps, *Fridericus Wilhelmus* hanc curam *Michaeli Matthiæ*, uiro rationum cameralium & oeconomiarum gnarissimo rerumque longo usu perito tum demandauit, ut *Berolino & Cluiam; & Borussia; & Misniam* uersus ordine non interrupto, *cursum publicum* per Marchiam & interiacentes regiones disponderet. Maiora subinde incrementa sumpsit posteris commendandum (1) praeclarissimum institutum: ut nunc non inter infimos *regni* huius reditus locum queat reperire. Et uero **PORVSSORVM REGI** hoc negotium tanti momenti uisum est, ut *celerum praefecturam* supremo regalis aulae administro delatam uellet. Demandauit enim anno 1700. spartam hanc optimus

E 2

prin-

(1) Admodum miror, PVENDORFIVM, fufissimum rerum Brandenburgicarum, sub Friderico Wilhelmo M. gestarum, scriptorem & hoc & eius generis plura argumenta, quæ provincias in meliorem statum uerterunt, neglexisse. Spicilegia ergo post grande & sumtuosum opus superiunt, quæ industrius rerum indagator cum insigni ciuium utilitate ad gloriam principis immortalẽm collegerit.

princeps *IOHANNI CASIMIRO S. R. I. COMITI DE WARTENBERG* (m) cum hereditario prorsus iure,

(m) Ab instituto nostro non alienum existimaui de WARTENBERGICIS Comitibus KOLBIANAE gentis pauca hic in medium proferre, ut intelligatur, cui familiae SUPREMA POSTARVM PRAEFECTVRA, cum HEREDITARIA in eadem successione, in PORVSSIAE regno delata sit. Sumpsit haec ex antiquissima Germaniae nobilitate originem. Seculo enim undecimo praeclarissimis iam S. R. I. muneribus defuncti sunt, qui ex vetustissima hac stirpe fuerunt oriundi. Pridem ea in quatuor palmites iuit PALATINVM; SVEVICVM; WESTPHALICVM; BOHEMICVM. Primum GEORGIUS HELVICH, non incelebris rerum Moguntiacarum scriptor, ex instituto delineavit, qui libellus uoluntati, *Johann Casimir Kolbens von Wartenberg Väterlicher instruction an seine Kinder* sub finem additus est, hoc titulo; *Geburths-Linie des uralten Geschlechts der Kolben von Wartenberg*. Alterum memorant IOH. STUMPFIVS in Chronico Heluet. Lib. IX. cap. 6. & MART. CRVSIVS P. II. Annal. Suev. Lib. VI. p. 327. & Part. III. Lib. IV. p. 244. Tertii stemma inuestigavit Henricus MEIBOMIVS senior in notis ad Chronicon Schaumburgense, quod in Tom. I. extat *Rer. German.* p. 541. Quarti successus dedit Bohuslaus BALBINVS Part. III. Tabularii stemmatographici regni Bohemiae lit. X. Sed Wartenbergicorum in Bohemis familia eademne sit cum Kolbianae gentis Wartenbergicis in Palatinatu Rheni, de reliquis enim nulla dubitatio, hoc facile erit ad demonstrandum. Principio enim ipsa NOMINIS ratio euincit, gentem prima origine esse Germanicam. In uernacula nostra eum id notat, cui excubiarum praefectura commissa est, secundum illud OVIDII Lib. III. Tristium uers 103.

Quem procul ut uidit tumulo speculator ab alto. Ad Bohemis mons non Berg; sed Hora dicitur; ut adeo Bohemicae

micae familiae frustra quaeratur apud Germanos denominatio. Deinde Bohemici Wartenbergii idem agnomen KOLBIORVM habent cum Palatinis. Extat diploma Caroli IV. Caesaris anno 1377. cui subscripsit PETRVS DE WARTENBERG dictus de CHOLB Imperialis Curiae Magister, ubi Goldastus ob literas vetustatis aerugine obefas Choist legit, sed errore fati manifesto Tom. III. Constitut. Imperial. ad an. 1377. p. 417. Idem etiam in Libro de Regno Bohemiae in den Beylagen p. 202. Caroli IV. Caesaris epistolam exhibet, ubi verba habentur: **Wir haben die Dienste betrachtet, die uns der edel Peter von Wartenberg genant von Colb unser Hove-Meister und lieber Getreuer offt gethan hat &c.** Quae formulae in scriptis literarum Comitum Wartenbergici passim superunt: **Christoph von Wartenberg genant von Kolbe & quae sunt generis eiusdem.** Tum illa etiam verba Germanicam originem ostendunt, quod idem Petrus Wartenbergicus in eadem epistola a Caesare dicatur: **nostr & IMPERII fidelis, uns und dem Reich** conf. Godofr. Guilielmus LEIBNITIVS Part. II. Cod. Iur. gent. pag. 268. Post Carolus IV. Imperator eidem Petro Wartenbergio ius uectigalium in Rheno flauio concessit; quod peregrinae familiae nix existimauerim contigisse: **Haben wir dem ehgenannten von Wartenberg zu einem Mann-Lehen geliehen und leihen auch mit Krafft dieses Brieffes uffzuheben von jedem Fuder Weins und von jedem Wandel und auch von aller andern Kauffmannschafft die den Rhein vor Sels uff oder nieder geführet wirdet, nach Marckzoll. Also daß derselbe Peter und seine Ethen denselben Zoll ewiglichen von uns und unsern Nachkommen an dem Reiche zu rechten Mann-Lehen haben und halten sollen, &c.** Nürnberg an. 1376. Tandem neque illud difficultate caret, quod maximis quibusque S. R. L. muneribus defuncti sui Wartenbergici in Bohemia contra mores Germanorum, qui, exclusis peregrinis, eadem ipsi potius occuparunt. Cuncta igitur haec, qui rite expenderit secum, is facile intelliget, Wartenbergicos in Bohemia eiusdem originis fuisse cum nostris in Palatinatu. Eiusdem propterea

familiae honorem utrique pari iure tuebuntur. E quo argu-
menti genere pauca huc transcribemus, ut pateat, non hodie
demum aut nudius tertius Wartenbergios maximorum mune-
rum prouincias exornasse. Non postreum locum illud me-
retur, quod

PINCERNAS EGERINT S. R. I. Schencken des H.
Römischen Reichs.

Supereff Friderici I. Caesaris diploma, quod haud ita nuper ma-
gni cuiusdam Principis primarius administrator transmissit, ubi
subscriber reperitur: CVNRADVS WARTENBERG dictus
de KOLBE S. R. I. PINCERNA. Epistolam quoque Wen-
ceslai Caesaris signauit: IOHANNES DE WARTENBERG
PINCERNA IMPERIALIS; exemplum habes apud Chri-
stoph. LEHEMANNVM Chronico Spirens. Lib. V. c. 6. p. 368.
Melchiorem GOLDASTVM Lib. III. de Regno Bohemiae
cap. I. p. 264. Iidem Wartenbergii

BVRGGRAVII

fuerunt. In Caroli IV. Caesaris epistola legitur IESKO DE
WARTENBERG BVRGGRAVIVS Pragensis. Praeterea
& hoc repetendum est, quod supra iam prolatum, eosdem &
munus gessisse

MAGISTRI CVRIAE IMPERIALIS

Diploma habes apud Godefridum Guilielmum LEIBNITIVM
Part. II. Cod. Iur. Gent. in Actis antiquis electoralibus pag. 268.
PETRVS DE WARTENBERG, IMPERIALIS CVRIAE
MAGISTER. Supremos etiam, quod Rothuulac est

CAESAREI IVDICII PRAESIDES

existisse, ante me e Crusto obseruauit Georgius HELWICH in
Genealogia Wartenberg. pag. 268. Quid? quod aliquot ab-
hinc seculis in Bohemia

ARCHIPINCERNAS REGNI HEREDITARIOS,

Erf. Schencken des Königreichs Böhmen
egerint Wartenbergii. Quos serie non interrupta ab anno
1318. ad annum usque 1600. singulari industria collegit descri-
psitque Bohuslaus BALBINVS in Miscellaneis Regni Bohem.
uolum.

iure, partim ut mascula ex hac gente proles ad eam spem tempestiue formari ac instrui posset, cuius consilii specimen laudauimus superius (*); partim etiam fidei industriaeque, sibi ab huius familiae *INSTAVRATORE* (n) in

uolum. III. Dec. II. Lib. II. Part. IV. de officiis regni hereditariis. Quae autem uetustissima Germaniae gens, tanta maiorum gloria insignis, in uno nuper, qui superstes fuerat, herede ab interitu suo non procul abesse, uidebatur: ea, coeli quodam munere, illustriori lumine surgit, ut iam nunc nata esse uideatur. Intulit enim ille, sub quo familia tantum non occasu proxima fuerat, suae non solum genti

S. R. I. COMITIS

dignitatem, quod Caesaris arbitrio daret, nullis prouocato precibus; sed etiam, quod supra scripsimus,

SVPREMAM CELERVM PRAEFECTVRAM

gratia Principis ac Regis sui hereditario iure acquisiuit, ut adeo quidam nouae domus instaurator a posteris suis coli ac salutari mereatur. Non ingratum erit, munerum titulos subiici, usu curiis solenni: *Iohannes Castimirus S. R. I. Comes de Wartenberg, Serenissimo atque Potentissimo Porusorum Regi a Secretioribus Mandatis; Regiae Maiestatis supremus Camerarius, summus Stabuli ac rei Venatoriae praefectus; Hereditarius cursorum tribunus; Director domaniorum; sanctioris aerarii Quaestor; Ordinis aquilae Porussicae Cancellarius & rerum oeconomicarum director.*

(*) In filioliis Wartenbergici Comitis §. IV. pag. 5.

(n) Quanta uirtutis laude per aliquot iam lustra *WARTENBERGICVS COMES* maximis quibusue aulae regalis muneribus fuerit defunctus, id homini peregrino discere licet praefatione, quam illustrissimus scriptor, *IOHANNES DE BESSER*, Supremus officiorum Magister & Porussiae regi a secretioribus consiliis, libro addidit, uerbis *NOSTRI* a piissimo quondam parente scripto

in grauiſſimis quibusue negotiis adprobatae, grata in poſteris memoria extet, nullo tempore intermoritura. Neque triennium abiit, qua ea incrementa ſub hoc TRIBVNO ſumpſit curſus publici ratio in ditionibus *regno Poruſſiae* innexis, ut tacere, quam memorare praefſet ad inuidiam maleuolorum. Aeri nuper incifa ſunt (o) *Poruſſicarum Poſtarum* ad *Polonos; Belgas; Baltici maris* accolae; & tantum non *Heluetiae* uicinas regiones hebdomadatim repetita itinera, expedito curſu & nulla impenſorum nimietate confici ſolita, ut peregrinatores quoſque & mercatorum maxime literas et cunctis fere Germaniae plagis ad ſe inuitare uideantur. Taceo quod plures Germaniae principes ſunt (p), qui Poruſſiae regis poſtis tranſitum per territoria ſua quam promptiſſime concedant: partim quod territoria eorum tantos limites non habe-

ſcripto deſtinatoque. Iſ tertium iam editus eſt, ob pretium, quod habet, cum nouitatis gratiam, pridem depoſuerit. Praeſtucet elegantiffimo opuſculo commentatio haec Beſſeriana. Nouus iterum magni ingenii foetus, cum ob miram & uerum fatear, incredibilem neque haecenus lectam in uernacula noſtra elegantiam: tum etiam ob KOLBIANAS doctrinas, cum uirtutibus Wartenbergici Com. ea moderatione, prudentiaque colatas, ut nolentes etiam in eum ad ſenſum rapiat, praeeptiones ac inſtituta parentis, integritate filii pleniffime adprobatae, maioris nunc pretii iudicia promereri.

- (o) Mappa Geographica iterum *curſus publici* regis Poruſſiae, praeterito anno, incifa & nuper promulgata eſt. Quam quiſque hic poteſt conſulere.
- (p) Epifcopus Monafterienſis; Dux Meklenburgicus; Principes Anhaltini pluresque alii. Taceo S. R. I. ciuitates Hamburgum; Coloniam; Neomagum etiam in Belgio, ubi rex Poruſſiae mancipis habet rei curſoriae.

habeant, ut operae pretium sit, peculiare in iis uereditos disponere; partim quod *ὁ σαθρόλυτος* aequissimo pretio temperatum sit in re uehicularia Porussiae regis, ut alibi altera fere parte maiores impensas requiri uideant, a quibus ea propter omnino abhorrent.

§. XVII. Et uero, quod magis est, in ipsa quondam SAXONIA cursum publicum disposuerat Brandenburgicus Elector. Ipse enim ab anno 1658 *Lipsae ac Wittebergae* mancipis ac uereditos habuit, qui literas hominesque per mediam Saxoniam deuexerunt. Verum enim uero accidit demum anno 1692 ut, quod superius iam recensuimus (a), Libero Barone ab Hoym, scitissimo rerum existimatore, ipse etiam Saxoniae Elector *cursum publicum* per suam ditionem instrueret. Equidem plus, quam triginta annorum *praescriptione* causam suam tuebantur Brandenburgici, quod illa magnam quoque uim habeat in iure Saxonico communi, loca ac interpretes *Ben. CARPZOVIVS* (b) congesit: sed minus tamen auditi sunt. Allegarunt principio Saxones, ad *regalium praescriptionem* tempus *immemoriale* requiri (c): sed non inter uasallum & dominum res erat, uerum inter principes utrosque imperii. Deinde *precarii* iure Brandenburgicas postas in Saxonis regionibus toleratas esse, dixerunt, quod tantum duret, quantum duret uoluntas concedentis *L. i. ff. de Precario*. Ast iure Saxonico, CARP-

Saxoniae Electoris, ubi Flemingii.

F
ZOVIO

(a) §. 10. pag. 20. Superius.

(b) Part. 2. Constitut. 3. Def. 3 n. 8 9. p. 397.

(c) Doctores equidem diuersimode hic sentiunt *Ben. CARPZOV.* Part. II. Constitut. 3. Definit. 24. pag. 404.

ZOVIO (d) interprete, *precarium* non praesumitur, neque iure civili Romano, quod praecudio confirmat *Illustris Dn. STRYKIVS* (e). Potissimum tandem fuit, quod dicerent, Saxones, *rem cursualem* Brandenburgicis non *privatiue*, sed ea lege concessam esse, ut principi Electori semper fas esset, eodem in suis territoriis iure pro arbitrato utendi. Inde est, quod *Saxonici possis* iam iam dispositis, *Brandenburgicae* tamen nihilominus pristina iura exercuerint in rerum hominumque *euectione*, pace omnino Saxonum. Sed cum impensis reditus non amplius inde responderent, subditorum ac civium literis *welche ihre Sachen und Brieffe in das Sächsische Posthaus liefern mussten*, Brandenburgico Mancipi a Saxonico ueredario praereptis: hanc stationem non tam iuris, quam utilitatis causa, illi deseruerunt. Id ergo sibi postea agendum esse, censuit Saxoniae Elector, ut singulari alicuius viri cura industriaque iam nunc institutum *cursuale* in Saxonia melius promoveretur. Propterea aliorum principum imitatione uoluit, ut suprema *CYRSORVM PRAEFECTVRA* iure hereditario in gentem *FLEMMINGIANAM* transferretur. Ita sibi commendatam quoque habuit hanc prouinciam Flemingius, ut cum in Polonia cum rege suo absens esset, neque hoc munere eapropter condigne posset defungi: exercitium sui iuris Kaesio, uiro solerti scientissimoque, pretio soluto, concessit, ne celerum cura ullo tempore negligeretur. Quo etiam rectore hodiernum
posta-

(d) Part. II. constit. 41. Definit. 13. num. fin.

(e) De Cautelis Contract. sect. II. cap. 2. §. 6. pag. 163.

postarum iura in maius semper in Saxonis effloruerunt.

§. XVIII. Vnicum adhuc vicinæ gentis exemplum proferemus ducum *BRUNSVICENSIVM*, ut, quæ ratio postarum in horum quoque ditone sit, aliquantum possit constare. Ut in plerisque aliis Germaniæ regionibus; ita in his quoque cura neglecta fuit rerum curtualium. Manet autem gloria inchoati operis homineæ gente Italum, e familia *STIGENELLIORVM*. Hunc enim *GEORGIUS WILHELMVS*, qui *Cellenſe* tractui imperat, ex Italico itinere, ubi is principi in magna rerum angustia forte obuiam factus est, secum in Germaniam adduxit. Deprehendit mox in iuvene Italici ingenii incredibilem solertiam & sagacitatem. Et cum fidem quoque nutritori in leuioris momenti negotiis, ubi tyrocinia posuerat adprobauisset; mereri uisus est, ut ad maiora munera promoueretur. In his igitur non postrema eius cura fuit, quam in cursu publico, per utrosque ducatus Brunsvicensem & Lüneburgicum disponendo, unanimi trium eiusdem stipitis palmitum consensu, adhibuit. Cessit feliciter opera, & impensas, principio factas, opimi e ceterum cursu proventus longe superarunt. Factum est autem, ut cederet *Sparta* sua institutor, & aliqua summa, sibi ea propter a *PLATENIIS* numerata, acquiesceret. Facile postea fuit *Francisco Ernesto Libero Baroni ac nobili domino de PLATEN*, quod primarius Aulæ Hannoveranæ ad minister esset, ut uniuersæ domus Brunsvicensis Principes supremam postarum prefecturam, cum iure hereditario, in utriusque sexus posteros duraturo, ipsi deserrent. Cognoscere hoc licet e *premio Constitutionis*

IN BRUNSVICENSI ducatu
ubi Comes de
PLATEN.

*tionis de Cursu publico anno 1682. Cellis excuso, quod his uerbis absoluitur: Nach demmahlen der SUEM-
 ZEHEN Herren-Herzoge zu Braunschweig und Lüne-
 burg Durchl. Durchl. Durchl. dem Geheimden-Rath und
 Ober-Hof-Marschalln Franz Ernst Frey- und Edlen
 Herrn von Platen, und dessen Nachkommen und Descen-
 denten Männ- und Weiblichen Geschlechtes das Gene-
 ral-Postamt in denen gesamtten Hoehermeldten Fürstl.
 Hauses Fürstenthümern, Graff-Herrschaft und Landen,
 zu einem feudo promiscuo gnädigst conferiret: so ist we-
 gen dessen Einricht- und Führung die vorhin in diesem
 Höchstlobliche Fürstlichen-Hause errichtete Post-Ordnung
 reuidiret, und auf nachfolgende Masse eingerichtet worden.
 Wornach sich so wohl ermeldter Ober-Hoffmarschall, als
 General-Curpostmeister und dessen mit beschriebene als
 auch insgemein jedermänniglich in diesem Fürstenthum
 und Landen sich gebührend zuachten. Atque hanc supremae
 postarum praefecturae prouinciam PLATENII,
 quorum familia postea ad dignitatem COMITVM S. R.
 I. euecta est, etiamnunc soleat exornare. Id aduersio-
 ne dignum est, quod tamen celeros suos in Guelferbuta-
 no ditioe etiamnunc TAXIVS habeat, ueredarios iuxta,
 quos in eadem regione disposuit Comes de PLATEN.
 Ita enim cum Caesareo conuentum esse constat a prin-
 cipibus istis: Daß die Käyserl. die reitende, und der Lan-
 desherr die fahrende Post halten und führen solle. Inprimis
 postquam TAXIVS uoluntate piissimi principis Ru-
 dolfi Augusti praefecturam harum postarum in subfeudum
 concessit LAVTENSACCIIS. Quamuis enim de lon-
 gissimi etiam temporis possessione Taxios facile remouere
 potuissent duces Brunswicensis, ciuitate huius nomi-
 nis,*

nis, quae libera S. R. I. esse uoluerat, in ditionem, pristino, quod habuerunt, iure, redacta arg. *L. 5. & 7. ff. de fundo dotali* & quod satis manifestum sit, *extincto iure dantis extingui etiam ius accipientis* arg. *l. u. ff. quemadmodum seruitutes amittantur*: melius tamen consuli causae huic existimarunt, si omnia pace TAXIORVM amice componerentur. Ceterum nihil inusitati est, una eademque in urbe & *Caesaris & Principum imperii postae* offendi, cuius exempla non solum in *Brunswicensi*; sed etiam in *Hamburgensi, Coloniensi* aliisque ciuitatibus reperiuntur. Ita etiam *Kilonii* Holsatorum & *Daniae regis & Ducis Slesuicensis* diuersae postae inueniuntur: ut cuique ciui liberum sit, literas resque *illi, an huic* uelit committere. Sed ad *iura* progressum faciemus, quae e *feudo cursuali* soleant prouenire.

§. XIX. Dubitari omnino posset an *postarum iura* inter res *feudales* debeant referri. Principio enim uero admodum simile uidetur, *feodum*, siue, ut hodie scribimus, *feudum* a uerbis dici *saben & Ode*, quorum *illud* in Lingua Romana est, *accipere*: hoc, quod peregre *Iohannes SCHILTERVS* (a) edocet, idem ac *fundum* notat. Plenum enim fundi dominium *allode*: minus uero plenum seu utile *feode* quondam dicebatur, quasi *fundus* ab alio in beneficium acceptus, quae fere ratio etiam nunc est uerbi *empfaben*. Deinde *feudo* ordinarie res soli aut *immobilis* confertur aut solo cohae-

An Postarum iura inter res feudales possint referri.

F 3

rens

(a) In Libello eruditissimo utilissimoque de natura successionis Feudalis cap. I. §. 3. pag 3. & plenius in glossario Alemannico, cuius specimen uidimus, ante triennium Argentorato transmissum.

rens 2. Feud. 1. in fin. Verum enim uero, quod ad primum attinet, satis est, traditam feudi uocabuli originem de plerisque tantum ueram esse, aliam quoque feudi eamque legalem deriuationem a fide aut fidelitate 2. Feud. 3. §. 1. uerbis fin. Quam tamen ego propterea non adprobo, quod facile sciam, quoties philosophentur legislatores, toties eos paedagogice tractandos esse, atque ab illis, si meliores se offerant rationes, nullo piaculi crimine, secedi. Alterum, quod concernit, etiam illa quae iuris intellectu, pro immobilibus tantum habentur 2 Feud. 1. fin. in feudum dari possunt. Res corporales & incorporales adeoque & iurisdictiones; regalia; quin & officia publica, uti Erb-Post-amt die Erz-Erb- und Hof-Nemter, uerba sunt illustr. COCCENI (b). Huius generis feudorum exempla in Germanico imperio allegauimus superius (c) quod Galliae etiam antiquissimis consuetudinibus egregie confirmat Anton. Dadinus, ALTESERRA (d). Omni ergo iure Ioh. Guilielmus ITTERVS (e) scribit: *supremum etiam officium postarum in imperio das General Reichs-Post-Amt non minus BENEFICIARIA lege ab imperio dependet.* Ipsae enim inuestiturarum literae hereditariam Postarum praefecturam feudum dicunt: Haben Ihm das General Erb-Postamt zu einem FEVDO promiscuo quädigst conferiret (f). Et
aliae

(b) In Hypomnematis. Iuris Feudalis Tit. V. §. 1. p. 55.

(c) §. 2. p. 2. 3 loco superiori.

(d) De Feudis Galliae cap. 3. p. 12. cuius loca Itterus exscripsit.

(e) De Feudis Imperii cap. 8. p. 430.

(f) Ita Brunswicensium diploma, quo hanc spartam diximus Plate-niis delatam fuisse.

aliae (g): Haben Ihm des Oberste Post-Meisteramt zu ein-
nem **MANN-LEHEN** gnädigst angesetzt verwilliget,
und **VERLEHEN**. Neque alio scribendi genere LL.
& sanctiones imperii utuntur. *Capitulario Iosephi (h)*:
Die Verfügung thun, daß unser General-Oberste Reichs-
Post-amt in seinem esse erhalten, insonderheit aber der da-
mit **VERLEHNE** General-Reichs-Postmeister wider al-
le Eingriffe gehandhabet werden solle.

§. XX. Cum uero duplicis generis feuda sint Feudum cur-
suale an pro-
prium?
propria & impropria, id quoque expediri debet, in quo-
nam genere postarum iura sint reponenda. Sed uero
cum nondum inuicem conuenerint *doctores*, quid his uo-
cabulis intelligi uelint: neque hic alia decisio dari por-
est, quam cum certo discrimine facta. Vir illustris
Samuel STRYKIVS (i) numerum *impropriorum* feudo-
rum, non sine rationibus, auget. Ad haec igitur do-
gmata si *feuda cursualia* exegeris: ob quam plurimas
causas inter *improprias* erunt referenda. *Primo* enim
ratione *acquisitionis*, quod *cursualia feuda*, ut in Brun-
swicensi ducatu uidimus, promiscua sint, quae ad *foe-
minas seruitiorum* fere inhabiles, deuoluntur. *Deinde*
etiam *conditionata* esse uidentur pleraque *feuda postarum*,
ubi certa tantum seruitia, in literis inuestiturae
expressa, uasallus praestare tenetur, uti non ad alia,
quae exigi in proprio feudo possunt, sit obligatus. Post
a multis *cursualia feuda* (die Post-Lehen) inter *feuda Ga-
staldiae* i. *Feud. 2.* referuntur; quae ob eandem forte cau-
sam

(g) Literas uide apud Hoernigkium Cap. 6. theorem. 3. p. 58.

(h) Articulo XXXIV. & Leopoldinae XXXV.

(i) Integro capite 4. de Feudis impropriis.

fam impropriis solent accenferi. Sed aliis uolupte est, *impropriorum* feudorum classem *angustioribus* limitibus circumscribere, & exempli loco, feuda *conditionata* inde eximere, quod *seruitium nominatim, quale esse debeat*, in proprio etiam feudo *exprimi* posse, uideatur 2. *Feud.* 23. Verum mallet, adhuc dum tueri *dogma Strykianum*, quod prolatus textus quidem dicat, *feudum esse siue seruitium NOMINATIM, quale esse debeat, expressum sit, siue indeterminate sit promissum*; at inter propria, an uero impropria feuda 2. *Feud.* 61. referri illud uelit, hic non definiatur.

An Feudum
Guardiae

§. XXI. Non iniuria forte *doctores* incusat **IT-TERVS** (k), quod *Germaniae* quaeuis *feuda* in classes disponant, consuetudinibus *Longobardicis* solennes. Ita enim fieri, ut propter *nominum* peregrinorum affectationes ipsis *iuribus* patriis uis inferatur & maxima hinc uocum rerumque suboriatur confusio. Quam absurde enim sit, quando *feuda principum* imperii nostri cum *capitaneis* regni Longobardici commiscantur aliaque committuntur, quae toto coelo inuicem differunt, ut ple-
rorum.

(k) Capite 3. de Feudis Imperii §. 2. p. 82. Hanc, inquit, doctrinam iuris feudalis Longobardici nonnulli cum moribus nostris conciliare nituntur, sed plerumque successu non admodum felici. Cum enim suae cuique populo etiam inter Germanos peculiare leges consuetudinesque quondam fuerint, iisque non abrogatis, sed saluis ius civile & una ius Longobardicum in Germaniae fora receptum sit, & publici quoque status ratio ab imperio a Longobardorum regimine multis modis discrepet: mirum non est, uni reipublicae destinata ad aliam non tuto applicari.

rorumque in iure publico errorum ortus successusque apud ineptos consuetudinum feudalium doctores quaeri ac offendi posse, existimaverim. Idem ergo mihi quoque hic censeo esse cauendum. Cum enim *cursum feuda* pristinis temporibus prorsus ignorata fuerint, quae enim 2. *Feud. 6y.* reperiuntur, huc nihil faciunt, ut inter *noui seculi inuenta* quodammodo referri queant: frustra forte inuestigatio instituetur, in qua demum consuetudinum feudalium classe haec fuerint reponenda. Equidem olim *Iobannes SCHILTERVS* (1) ea instar *feudi Guardiae* se habere existimavit, quod custodia rei pro mercede commissa esse uideatur 1. *Feud. 2.* Verum si *guardiae* (m) & postarum *praefecturae* diuersitates inuicem expenderis: parum *huic* ex *illa* remanebit. Ibi *praedium*; hic *celerum* iura committuntur: ibi res *corporalis*; hic res *incorporalis*: ibi usus rei alienae; hic propriae, suis enim impensis ueredos & instituunt praefecti & alunt; ibi plerique fructus naturales; hic industriales tantum & ciuiles: ibi custodia ad

G

dies

(1) In dissertatione inaugurali, quam an. 1671. Ienae defendit praefide Christoph. Philip. Richtero, de cursu publico & angariis & parangariis cap. I. §. 9.

(m) Nobis etiamnunc in uernacula ein Wardsin. Tale quondam feudum WARTENBERGICORVM Comitum maiores habuisse, plura argumenta fidem faciunt. Cum quod NOMEN inde sumpserint: tum etiam quod a CLAVA, genere armorum, quo stationem in specula tuiti sunt, KOLBII dicantur: imo insignia quoque eorum CLAVIGERVM stant. Ut adeo Wartenbergicos S. R. I. BYRGGRAVIOS fuisse, quam certissimum sit.

Gastaldiae.

dies vitae uel ad certum tempus; hic iure perpetuo ac hereditario & quae alia sunt genera differentiarum. Idem fere iudicium de sententia illorum est, qui *feudis Gastaldiae* 1 *Feud.* 2 *curfualia* adcenterat. *Gastaldus* idem fere fuisse censetur, ac ille, qui hodiernum in uernacula audit *ein castellan*, quod locis testimoniisque animalium medii aevi confirmant *Ant. Dad.* ALTESERRA (n) & *Carolus du FRESNE* (o). Sed siue *Gastaldiae uasallum administratorem* dicas negotiorum domini; siue actorem aut procuratorem eius; siue etiam rei oeconomicae praefectum: ingens iterum inter hoc & *curfuale feudum* comparebit discrimen. Neque ius *feudale Alemannicum* caput habet nostro argumento admodum adfinae. Quae de feudo *Ampachtiae cap. CXII* aut in sequente de *curiae feudo von Hove-Recht-Lehen* leguntur: parum iterum huc faciunt. Quid quod *Ampachtiae* iura cum *Gastaldiae* feudo prorsus contulerit *Iohannes SCHILTERVS* (p), ut adeo modo traditas difficultates secum habere uideatur; si huc uolueris adplicare. Idem de *Saxonis* consuetudinibus dicendum, qui hoc casu nihil fere abeunt a decretis Alemannorum. Me igitur existimante, sincere magis dicitur: *nouum* in hoc iure caput merari *feudum curfuale Post-Lehen*: cum nullum fere ex hactenus recensitis, possit occupare.

Ampachtiae.

§. XXII.

(n) De Feudis Galliae cap. 3. p. 12.

(o) In Glossario Latino. subh. u.

(p) In notis ad Codicem Iuris Feudalis Alemannici cap. 112. & seq. p. 396. seq.

§. XXII. Plura etiam singularia iura in aliis casibus occurrunt, quae a communibus rerum *feudalium* praeciputionibus abire & quodammodo differre videntur. Nequit in feudo *succedere foemina* 1. *Feud. 3.* ubi haec ipsis legibus remoueri dicitur; neque proles ex foemineo sexu descendes 2. *Feud. 11.* Atque idem fere moris fuisse iure *feudali Germanico*, ostendit *Iohannes SCHILTERVS* (q). Equidem communes etiam rerum *feudalium* praeciputiones, foeminas in feudi successione admittunt, quoties uel *inuestitura*; uel *pacto*; uel *principis* singulari *gratia* sequiori sexui succurratur 1. *Feud. §. 2. filio*. Verum enim uero extra hos quoque casus nouas plane in *feudo cursuali* rationes habendas esse, existimauerim. Ratio legis est anima legis. Quod si igitur hic cessent omnes *causae*, propter quas foeminae a *feudali successione* alias excluduntur: ipsas quoque leges uim suam perdere, crediderim. Et uero singula sigillatim intuebimur. *Cardo rei* in 2. *Feud. 36.* uersari uidetur, ubi *mutus*; *surdus*; *caecus*; *claudus*, uel *aliter imperfectus*, etiam si sic natus fuerit, *feudum retinere non potest*, quia ipsum seruire non uolet. Sic dicimus in *clerico*, in *FOEMINA* & in *similibus*. Inde prona consecutione arguo: qui *seruitia feudalis praestare non potest*, ille a *feudali successione iure excluditur*. Recte igitur fit, ut foeminae remoueantur a feudis, ubi *militaria seruitia* exiguntur 2. *Feud. 28.* Quamuis enim de *heroinis* ueterum historiae superfiat, plura tamen sunt quae

An in Feudo cursuali foeminae etiam succedant? Excluduntur haec.

ubi seruitia militaria sunt?

G 2

(p) In Commentario amplissimo iuris Alemannici ad caput 3. pag. 53. 699.

delanica of-
ficialium in
hovelehen.

distincto non-
dum a docto-
ribus expe-
dita.

Marschallum
amptlehen
foeminae in-
dulcum.

quae foeminas in re militari impedire videntur. Eaedem etiam a *feudis palatii* ob eandem causam arcen-
tur, quod *maresballi*; *Pincernae* aliorumque mune-
rum officii non sine dedecore quodam foeminae de-
fungi possint. Quapropter A. B. quoque decreta eas-
dem a successione in *electoralibus* excludunt. Sed si
scribere debeo, quod sentio; magnam semper cum in
Germania, tum in aliis regnis, quod de Gallia sua *Job.*
BODINVS (q) testatur, diuersitatem fuisse, reperio
inter illa feuda, quae a foemina neque *possideri* quie-
runt neque per foeminam in maculum heredem *trans-*
ferri 2. *Feud. II. §. proles &* inter haec, quae foeminae
quidem non ipsae possidere, sed tamen in masculos su-
os heredes transferre potuerunt. Neque reperi, haec
ab ullo doctore ad mores Germanorum rite aestimatos
fuisse. Habes aliquot loca in GERMANIA PRINCI-
PE (r): sed plenior tractatio requiritur, in aliam forte
occasionem differenda. Quod enim *Iobann. SCHIL-*
TERVS (s) diploma allegat in quo officii *maresballi*
feudum *foeminae* delatum sit, huc parum facere uide-
tur. Non enim quaerimus, quid *potest* aut *gratia* do-
mini fieri possit; penes quem est, in quouis etiam feudi
genere seruitia uasallo remittere 1. *Feud. 8. §. 2.* Cum
ergo in neutro genere ex haecenus recensitis *seruitiis*
postarum praefectura uersari uideatur: non uideo, qua-
re

(q) Lib. III. de Republ. cap. 5.

(r) Lib. II. de Regno Poruss. cap. 3. §. 6. p. 99. Lib. III. de Elect.
Boioariae cap. 1. p. 14.

(s) In Comment. Iur. Alem. p. 400.

re foeminis eadem *hic ac ibi* lex data esse, existimetur. Quod si enim cetera uasalli officia 2. *Feud.* 7. descripta, perlustro ne quid quidem reperio, quod a moribus foeminarum abhorreere, uideatur. Equidem LAVDEN-SIS, quod in 1. *Feud.* 1. §. 3. *Godofredus* adnotat, in contrarium aliquid mouere uidetur: *feudum datur non tantum iuuandi domini gratia, sed ut eius SECRETA non EVVLGENTVR.* Ideoque foeminae ea de causa ad *feudi* successionem non admitti uidentur. Sed arbitror, dominum, qui literas transmittit, hoc casu prudentius *ta-cere*, quam *postarum* praefecti *taciturnitatem* in eo experiri. Ut praeteream, propter unius atque alterius mulieris loquacitatem hanc infamiae notam uniuerso sexui non sine quadam iniuria inuri. Et sane exempla fatis manifesta sunt, foeminas quoque *postarum* praefecturis condigne defunctas fuisse. *TAXIA* comes, anno 1640. & sequentibus specimen luculentissimum edidit. Illa enim non solum *curfus publici* curam per uniuersum imperium cum summa laude gessit: sed etiam inuasa a *PAARIIS* aliisque iura acriter defendit; ut uiris nihil quicquam in obeundo munere postponi mereatur (t). Quamuis igitur, quod supra (v) scripsimus, Brunswicensi domui placuerit, *postarum* praefecturam genti *PLATENIORVM* in feudum promiscuum conferre: non tamen principes hi *seruitia feudalia usalloe* foeminae remittent, quod alias fit 1. *Feud.* 8. si feudum ad hanc, nullis masculis superstitibus, fuerit deuolutum.

G 3

§. XXIII.

(t) Acta LONDORPIANA hic consulantur, in locis §. XV. 28. laudatis. Confer Ludouicum HOERNIGKIVM cap. 6. theore[m]. 3. p. 64. cap. 9. theore[m]. 1. p. 18.

An possessor
feudi curfualis
SVBFEVDARE
possit inferio-
rem magi-
strum postar-
um.

§. XXIII. Non parvi etiam momenti quaestio haec est, quid iuris sit in *SVBFEVDO CVRSVALI*. Vtrum *uasallus*, *domina* inconsulto; aut *hic*, in scio *illo*, *subinf feudare* possint inferiores *magistros* aut *mancipes postarum*. Ob utroque der Lehens-Herr befugt sey, ohne des General-Erb-Post-Meisters Einwilligung einen Post-Meister; Post-Halter; Postillion; nam idem de singulis iudicium est, unter der Eigenschaft eines Äffter-Lehens mit seinem Dienst zu beleihen: oder ob auch solches der General-Erb-Post-Meister, ohne Lehens-Herrliche Einwilligung, thun könne; *Prius iure meritoque negarunt Isti Leodenses*, a *Taxiis* propterea consulti, quod *Caesar* quibusdam imperii civibus *tabellariorum* iura concessisset, quae curfuali *feudo*, *Taxiis* collato, *damnosa* esse, uidebantur. Quamuis uero in hoc casu cum *Leodensibus* non sentiam, de quo mentem meam superius (u) declaravi, argumentum tamen omnino adprobandum esse, arbitror: quod anteriori *inf feudationi* posterior nulla obesse, ac *damnum* afferre possit. Negabitur itaque *domino ius subinf-*

(u) Anno 1637. uidua *TAXIANA* litem intendit *Noribergensibus*, *Coloniensibus*, *Augustanis*, *Vlmensibus*, *Francofurtanis* atque pluribus ciuitatibus aliis: ne *tabellarii* earum *litteras* resque alias encherent, quae *CVRSV PVBLICO* possent transferri: Es solte das *Bottenwesen* in den *Stätten* aufgehoben, oder doch von denselben nicht angenommen werden, welches auf der *Kaysrl. Reichspost* fortgebracht werden könnte, uide. *HOERNIGK* cap. XIX. Theorem. I. pag. 299. seq. & superius p. 14. laudata von *Bottenwesen* dissertatio; ubi etiam collata pag. 19. quid re ipsa sentiam, breuiter exposui.

infendandi, sine consensu auctoritateque uasalli. Quod si vero dominus uasallo praefecto non omnem *fructum cursualem* concessit; sed certam partem tantum instar salarii aut feudi soldatae, de camera aut de cauena 2. Feud. 1. sub fin. 2. Feud. 2. §. 1. ut magis feudum *DE* cursu, quam *cursuale* dici mereatur, tum nullum impedimentum est. neque enim decedit aliquid fructibus uasalli, quin *subinfendandi* iure dominus pro suo arbitratu uti queat. Alterum quod attinet, an uasallus *subinfendare* possit, sine domini directi consensu. Atque hoc uniuersim leges ei largiuntur 2. Feud. 3. §. 1. per feudum tamen 2. Feud. 9. §. si uero 2. Feud. 37. §. 1. Quae uerba clarissima sunt: *similiter nec uasallus feudum sine uoluntate domini alienabit: in feudum (subfeudum) tamen recte dabit. Si secunda persona (subinfendatus uel subuasallus) sit talis, quae feudo seruire possit. Ut si datus miles est & ille, qui accepit miles.* Neque ego dubitauerim, in supremi postarum praefecti arbitrio poni, ut mancipis & inferiores postarum magistratos hoc munere inuestiat ac *subinfender*. Quod literae inuestiturarum TAXII ac PAARII confirmant, quae hanc facultatem his uerbis profiteri, uidentur: *Dass Sie das General-Erb-Post-Ampt und was demselben anhängig, als ein männlich Regal und Lehen innen haben, nutzen, niessen und gebrauchen, und damit wie sichs gebühret auch dergleichen Manns-Lehen Art und Eigenschafft ist, disponiren verfahren und handeln sollen und mögen.* Ut adeo mirum non sit, exempla nos eorum proculisse, qui *subuasalli* sunt Taxiorum. Neque est, quod dicant, aliam forte rationem esse *in feudis auticis*, quae habilem ac dignam ministerio personam ueliat. Id enim curare debet

debet *subinfudans*, ut deligat *subuafallum* feruitorum dexteritate non delitutam. Quid quod patrii mores manifesti sint. Nam S. R. I. Archiofficiales suo arbitrato subofficiales cum Imperio constituunt, tum in aula Bambergici antistitis. Aliter uero iterum sentiendum est, si dominus supremo praefecto rem cursoriam aut non plene in feudum conferat autius sibi claris uerbis retineat; ut se arbitrio cuiusuis generis mancipis postarum & uocentur & promoueantur. Quo casu id iuris *domino* potius dandum est, ut *subuafallos* non toleret, nisi quos ipse fecerit, infcio ac inconsulto uafallo.

Miscellae
quaestiones
obiter factae
ex iure feu-
dali.

§. XXIV. Plura essent, quae ex iure *feudali* cum hereditaria celerum praefectura conferri ac disputari possent, sed prolixioribus esse, non licet ob rationem instituti. Quaedam tamen uel obiter proderit attigisse. Quod *curuale feudum* e numero sit *INDIVIDVORVM* adeoque in filium *primogenitum* successione debeat deuolui 2. *Feud. 55. §. 1.* uerbis, *praeterea* (z): quod inter *REGALIA* mereatur referri 2. *Feud. 56.* quod tanta eius dignitas, superius (a) descripta, ut omnino *NOBILITATE*, aut nonnisi personis nobilibus (b) conferri posse; uideatur quod a domino, nisi ob feloniam (c) *REVOCA-*
RI

(z) Nisi uisum fuerit domino, praefecturae curualis limites per diuersos prouinciarum tractus inter plures dispertiri.

(a) §. XII. & XIII. exemplis ac rationibus prolatis.

(b) Vti de feudis Palatii von Hofrecht. Lehens e cap. CXIII. Iuris Feudalis Alemannici docet SCHILTERVS in commentario ad h. l. pag. 399.

(c) Felonia, der Lehens Fehler aliter forte hic atque in ceteris feudorum

RI nequeat 1. *Feud.* 5. 1. *Feud.* 17. 2. *Feud.* 24. quod etiam sine *IVRISDICTIONE* conferri (d): & certa tantum fructuum *PARS* sub eo intelligi possit: quod *CULPAM* hoc casu peregrinantibus praestet dominus, alias uasallus (e): quod idem saepius ius *VENANDI* adiunctum habeat (f): quod non amittatur mutata *VIA* cursus publici (g): quod *ALIENARI* non possit: quod facultas literas proscribendi *Zeitungen* zu verbiethen, nihil cum eo habeat commune (h), & quae plura

- dorum generibus debet defini. Scilicet, si principis literas resignet uasallus, quamuis etiam nemini eas prodiderit; si cursum publicum negligat, cum gravissimo, quod §. 4. p. 4. aduertimus, damno huius regalis. Et quae eius generis alia sunt, quae in aliis feudis ad feloniam crimen nequeunt referri.
- (d) Exemplum habes in Brunswicensi ducatu, superius proditum §. 18.
- (e) Solide & ad ciuiliu iurium doctrinas controuersiam inter cursum praefectos ac peregrinantes aut rerum amissarum dominos tractat Andreas OCKELIVS de Regali Postar. iure cap. 8.
- (f) Exemplo Reinhusani da die *Wildebahn mit dem Post-Regal* verknüpfet HOERNIGK cap. XVIII. Theorem. 17. p. 278. Ita das *Rheinhausische Post-Amt* coniunctum habet ius uenandi ex eodem memorat Samuel COCCEIVS cap. V. §. 3. pag. 38.
- (g) Exemplum habes apud MEVIVM Part. I. Decif. 102. quod Examinat Emeran AKOLD cap. IV. von *Post-Regal* & idem auctor, uero nomine modo laudatus, Andreas OCKEL de Regali postarum iure pag. 130.
- (h) Quod praefecto Postarum id tantum officii iniunctum sit, ut

H

literas

plura sunt generis eiusdem in aliam, occasionem re-
licienda.

Syllabus au-
ctorum de iu-
re postarum.

§. XXV. Id restare, videtur, ut, cum aliquid spa-
tium superesse, videamus, potiores de iure postarum *AV-*
CTORES hic quantum licuerit, enumeramus. In pri-
ma eorum classe illi reponendi sunt, qui hoc argumen-
tum ex *INSTITVTO* tractarunt. Inter hos autem non
occurrit antiquior *LVDOVICO* von *HDEINZEL*.
Is enim, speciminis loco, ut in utroque iure doctor ad-
pellaretur, *dissertationem* de *REGALI POSTARVM*
IVRE scripsit habuitque *Marpurgi Cattorum 1639*. Haec,
ob argumenti nouitatem, eo adplausu excepta est, ut
viri eruditi & *Taxii* maxime, quorum intererat haec
scribi, auctoris industriam, suis commentariis passim
transmissis, adiunarent excitarentque. Inde igitur in
iustae magnitudinis librum *Academica* lucubratiuncula
excreuit, &, cum etiam sic gratiam legentium habuerit,
est primum edita *Viennae 1649*. postea iterum iterum-
que fuit recusa. Reperies in eo a) ingentem & tantum
non immanem laudatorum scriptorum multitudinem ac
turbam b) variarum copiam rerum c) neque obiter, sed
cum cura tractatum argumentum. Desideres autem in
eo a) partium studia, pro *Caesare* & *Taxiis*, quorum sen-
sus ubique fouet cum iniuria civium imperii, quibus o-
mnia cursus publici iura in territoriis eorum negat infi-
ciatur.

litteras fideliter curet perferri. Literarum igitur commercia
LL. adstringere & pro reipublicae statu tollere: maioris pote-
statis est. Venuit dissertatio *STRYKII* *Kiloniensis* hanc con-
trouersiam tractat, de iure *Nouellarum*,

ciaturque b) commixtionem iuris ciuiliſ Romani & publici in imperio Germanico c) in hiſ peregrina, neque Weſtphalicis tabulis, quo tamen tempore ſcripſit autor, congrua principia.

GERHARDVS MACHWITZES *Effendia Weſtphalus* ipſe etiam *inaugurali* diſputatione hoc argumentum tractauit de *REGALI POSTARVM IVRE* Argentorati 1667. uſque ad lit. H. Sed, uerum fatear, praeter nouum & in nimietate peccantem ordinem, parum omnino eſt, quod non praecoccupauerat iam Hoernigkii. Admiſcet quidem nouas quasdam ex iure *ciuili & feudali* quaefſiones: ſed operae pretium fere non eſt ea conſulere. Id ubique pater, auctorem in ſcripto tyrocinium poſuiſſe.

IOHANNI SCHILTERO, iuueni quoque uſum eſt *inaugurali* ſpecimine in hac materia uerſari. Nam *Chriſtophoro Pbilippo Riebreo praefide* anno 1671. *Ienae* diſputauit de *CVRſV PVBLICO Augariis & Parangariis*. Verum in eruendis antiquitatibus iuris Romani & tituli codicis de *curſu publico*, caſtigandisque interpretibus praecclaram operam poſuit: cetera, quae iuris publici ſunt, uix indice digito attigit.

WILHELMI ROMANI *Liechtenſteinienſis* diſſertatio, praefide *Iohanne Volkmaro Bechmanno* 1664. *Ienae* de *IVRE POSTARVM* facta citatur. Quae cum nobis ad manus non ſit, uolumus alienis oculis uidere. Hactenus in Romano idiomate iura poſtarum deſcripta fuerunt. Cum uero primarius in quadam inferioris Sa-

xoniae aula administer uellet, ut haec materia patrio sermone explicaretur, ingenti commodo praefectorum & mancipum in Germania: hanc prouinciam exornandam sumpsit ANDREAS OCKELIUS Consul ac Scabinus huius ciuitatis edito opusculo: Gründlicher Unterricht von dem aus Landes-Fürstlicher Hoheit herspringenden Post-Regal den Chur- und Fürsten des H. R. R. küniglich fürgestellt und Herrn Ludolff von Hönigk irrigen Meinung entgegen gesetzt durch EMERAN HERVED I. V. L. Halae 1685. Vix enim digerere poterat eruditus auctor somnolentiam Germanorum, inter quos Hornigkiius tam diu impune peccauisset & tantum non alios omnes in eundem induxisset errorem. Igitur discussit argumenta *Horniciana* & principibus nostris postarum iura in suis territoriis, qua poterat solertia, adseruit uindicauitque.

Non forte expectauisset aduersarium rerum gnarus eo tempore, quo in cunctis fere Germaniae angulis ipso usu ac legum publicarum sanctionibus *cursum publicum* in territoriis suis principes *disposurum* habent. Excitarunt tamen studia *Taxiana* CAESAREVM TVRRIANVM, qui personatus auctor hoc volumine innotuit: Glorwürdiger Adler, das ist, gründliche Vorstellung der Kayserl. reservaten, absonderlich aber von dem Ihr. Kayserl. Majest. reservierten Postregal im ganzen Römischen Reich und alle dessen Prouinzen, dem hiezu gesetzt, *Hornigk uindicatus* & *de male praetense a principibus quibusdam peius defenso a Lic Emerano ab Ackold prouincialium Postarum iure triumphans 1694. 4to.* Sed facile condo-

condonanda auctori prolapsio. Nam a) animum a uulgaribus ac passim confessis erroribus nondum purgavit; sed ueteranorum lyra oberrat b) statum imperii gentis Romanae cum Germanico passim commiscet c) ius publicum cum priuato confundit d) ubique ostendit ingentem imperitiam in monumentis h.istoriarum.

Quadriennio igitur post ANDREAS OCKELLVS huic antagonistae respondit, libro promulgato: *de regali postarum iure Electorum principumque imperii, quo inanibus oppositionibus Dn. Caesarei Turriani respondetur. Halae Mogdeb. 1698. 4to.* Atque intra hos limites haecenus quoque stetit haec disputatio. Conatibus autem Ockelliani haec gloria debetur, quod primus animum sumserit pro libera horum iurium assertione.

SAMVEL COCCEIVS magno parente dignissimus filius *DE REGALI POSTARVM IVRE* disputationem Academicam in *Viadrina* instituit anno 1703. 4to. Gratissima in opusculo rerum, quaestionum, legum ac interpretum uarietas, pretio boni iudicii dignissima. Quamuis omnia breuiter summamque tractata sint.

IACOBI ERNESTI THOMANI disputatione Academica *de TABELLARIIS* von Botten, *Heidelbergae* prodit 1682. iam superius (§. VIII p. 14) citata.

IACOBVS REICHIVS *Eloq. Professor.* antiquis literarum & iuris Romani inuicem monumentis collatis, *de DIPLOMATIBVS & TRACTORIIIS* von Post- und Post-Zetteln disseruit edit. Regiomonti 1678.

DAVID. MEVIUS *Part. I. Decifion. CII.* in hac etiam classe propterea reponendus, quod iura ordinum in difponendo cursu publico primus fere fit contutus.

AHASVERI FRITSCHII caput XI. Electorum iuris publici admodum memorabile est, cum de *IVRE POSTARVM* ex instituto agat & principum imperii literas exhibeat, quibus illi hoc argumentum contra Caesares defendunt. Qui hanc materiam obiter attigerint, suo fere loco in ipsa dissertatione nominati sunt. Consulendi *GLOSSATORES* in titulum codicis de *cursu publico*: rerum *FEVDALIVM* interpretes in locis de *regalibus* ac feudis impropriis: *PVBLICORVM* iurium doctores in numero *referuarorum* Caesaris: peculiare etiam *REGALIVM* scriptores pag. 9. citati, quibus addi possunt *Carpzovii & Einsidelius* in libris uno volumine exhibitis. Qui vero uterque tritas tantum veteranorum vias, ut alii plerique, sequantur. Ceterum qui nostrae lucubratiunculae argumentum occupaverit, neminem reperimus. Vt adeo, si quid minus adposite dictum fuerit, ab aequo lectore veniam nobis eo facilius polliceamur.

F I N I S.

COROL:

COROLLARIA.

I.

FRustra sunt, qui in controuersis rerum feudalium, patriis *Sueuorum & Saxonum* legibus neglectis, omne praesidium ponunt in consuetudinibus *Longobardorum*. Quas tamen in subsidium a Germanis receptas esse, largimur.

II.

Feudum *curfuale* (*Postleben*) cum penitus ignorauerit antiquitas: frustra sunt, qui in uetustis legibus ei classem adsignant. Neque *Gastaldiae, Guardiae, Soldate; Ampachtiae* feuda eam tuebuntur.

III.

Curfualia feuda in successione *foeminas* admittunt: quamuis illis neque *pacto*, neque principis *gratia* prospectum sit.

IV.

Dantur feuda, ubi *foeminae* non succedunt: quae tamen feudi successionem in masculos heredes iure transmittunt. Haec feudi species ex incorruptis rerum Germanicarum monumentis eruit debet, cum nondum in lucem producta sit.

ULB Halle

3

001 871 366

56

B.I.G.

Farbkarte #13

Q. D. B. V. Pub. 12 num. 21. *Pu. 2. 49*
1704 100 3

DISSERTATIO IVRIS PVBLICI ET FEVDALIS, DE IVRE POSTARVM HEREDITARIO,

Sum Recht

Des

General-Grb-Post-Amts,

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. FRIDERICO WILHELMO,
REGNI PORVSSIAE PLVRIVMQVE EVROPAE
PROVINCIA RV M HEREDE,

PRAESIDE

DN. IOHANNE PETRO Ludwig,
I. V. D. POTENTISS. PORVSS. REGIS CONSILIARIO ET HISTORIOGRAPHO,
PROF. PVBL. ET IN DVC. MAGDEB. ARCHIVARIO,
Patrono ac Praeceptore aetatem colendo,
DISSERET IN PVBLICVM

IACOBVS CHRISTIANVS Schönbeck,

POTS DAMIENSIS MARCHICVS,

H. L. Q. S.

D. XIX. MENS. IAN. clō Idcc IV.

HALAE HERMVNDV ROR.

STANNO IOH. CHRIST. HENDELII, ACAD. TYPOGR.